

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Кафедра журналістики
Спеціальність 061 «Журналістика»**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ТЕМУ :

**ВІЗУАЛЬНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ КОНТЕНТ СУЧАСНИХ ІНТЕРНЕТ-
МЕДІА**

Студента групи Жур-21 дст.

Науковий керівник:
Кандидат філологічних наук,
доцент

Дорощука Володимира
Романовича

Момот Неля Миколаївна

Попередній захист

(Висновок: «До захисту в Екзаменаційній комісії»)

Завідувач кафедри

Момот Н.М.

(Підпис) (Прізвище, ініціали) (Дата)

Київ — 2025 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні засади вивчення візуального контенту в інтернет-ЗМІ ..	6
1.1. Візуальний контент у цифровій журналістиці: поняття, види, функції	6
1.2. Візуальний контент як інструмент комунікації та впливу в інтернет-ЗМІ	14
Розділ 2. Актуальні виклики та тенденції у створенні візуального контенту	36
2.1. Сучасні тенденції, технології та проблеми візуального контенту	36
2.2. Особливості візуалізації даних у медіа: функції та приклади реалізації .	48
Розділ 3. Практика візуального контенту в соціальних мережах	54
3.1. Особливості контенту в журналістичному та соціальних платформах	54
3.2. Прийоми та техніки візуалізації у Facebook, Instagram і TikTok	71
Висновки.....	84
Список використаних джерел.....	88
Додатки	95

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний інформаційний простір неможливо уявити без візуального контенту. ЗМІ дедалі більше орієнтуються на мультимедійні формати, які не лише доповнюють текстову інформацію, а й нерідко стають основним засобом комунікації з аудиторією. З розвитком соціальних мереж та цифрових технологій візуальний контент набув нових форм і функцій, змінюючи принципи сприйняття інформації та взаємодії користувачів із медіаматеріалами. Актуальність дослідження полягає у вивченні ролі візуального контенту в сучасних інтернет-медіа, визначенні ефективності його використання в соціальних мережах та аналізі основних тенденцій розвитку. Сьогодні журналістика стикається з викликами інформаційного перевантаження, візуального перенасичення та швидкої зміни форматів подачі даних, що потребує глибокого аналізу механізмів візуальної комунікації. Дослідження цієї теми є важливим не лише для медіаіндустрії, а й для цифрового маркетингу, соціальних комунікацій та аналітики поведінки аудиторії в онлайн-середовищі.

Ступінь наукової розробки. Проблематика візуального контенту у сучасних медіа є предметом дослідження багатьох науковців, які розглядають як загальні аспекти візуальної комунікації, так і специфічні прийоми та техніки використання мультимедійного контенту. Зокрема, питання теоретичних засад візуального контенту та його значення в журналістиці досліджували Баранецька А. Д. [3], яка наголошує на візуалізації як ключовому складнику медіаконтенту, та Шевченко В. [55], що аналізує роль візуальних образів у соціальних комунікаціях. У сфері цифрової журналістики та розвитку мультимедійного контенту важливі дослідження провели Гаврилюк І. Л. [7], який дослідив сучасні тенденції та проблеми візуального контенту, а також Солодовник Д. [43], що аналізує динаміку візуалізації даних у новітніх конвергентних медіа України.

Аспекти інтерактивної візуалізації та впливу мультимедійних технологій вивчали Ліченко А. [24] та Рудченко А. [36], які наголошують на

зростаючій ролі інтерактивних елементів у медіа, а також Садівничий В. [37], який досліджує кросмедійні технології та перспективи їхнього розвитку. Проблематику інфографіки та візуалізації великих масивів даних детально розглядали Мацишина І. [26], що аналізувала структуру мультимедійного сторітелінгу, та Корпусова М. [19], яка досліджувала вербальні та візуальні засоби привернення уваги у соціальних мережах. Питання алгоритмічного ранжування контенту у соцмережах та впливу хештегів на видимість контенту розглядали Кулаковська Х. [20] та Голуб О. С. [8], які акцентували увагу на зміні парадигми сприйняття інформації через новітні цифрові технології. Окремо варто згадати дослідження Зражевської Н. І. [13], яка аналізує роль медіа у формуванні суспільної свідомості, та Городенка Л. [9], який досліджував журналістику нових медіа.

Попри значний обсяг наукових праць, питання адаптації візуального контенту до алгоритмічних вимог соцмереж, оцінки його ефективності в контент-стратегіях та розробки оптимальних мультимедійних прийомів для підвищення залученості аудиторії залишаються недостатньо вивченими. Саме це обґрунтовує необхідність проведення комплексного аналізу візуального контенту у сучасних інтернет-медіа та його впливу на поведінку користувачів.

Метою роботи є комплексний аналіз візуального контенту в сучасних інтернет-медіа, виявлення основних трендів його розвитку та оцінка ефективності використання у різних форматах комунікації.

Завдання дослідження:

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- проаналізувати теоретичні засади візуального контенту, його види та особливості в медіа.
- визначити роль візуального контенту як інструменту супроводу журналістських матеріалів.
- дослідити сучасні тенденції розвитку візуального контенту в інтернет-просторі.

- провести аналітику використання різних форматів візуального контенту в соціальних мережах (Facebook, Instagram, TikTok).
- дослідити механізми алгоритмічного ранжування контенту та фактори, що впливають на його популярність.
- визначити вплив хештегів, інтерактивних елементів та мультимедійних прийомів на залучення аудиторії.
- оцінити перспективи розвитку візуального контенту в медіаіндустрії.

Об’єктом дослідження є візуальний контент у сучасних інтернет-медіа та соціальних мережах.

Предметом дослідження є особливості використання візуального контенту у журналістиці, соціальних мережах та механізми його впливу на аудиторію.

Практична значущість отриманих результатів. Отримані результати дослідження можуть бути корисними для журналістів, контент-мейкерів, маркетологів та дослідників цифрових комунікацій. Аналіз ефективності використання візуального контенту та алгоритмів його ранжування допоможе розробити стратегії підвищення залученості аудиторії та оптимізації контенту під сучасні вимоги цифрових платформ. Крім того, висновки дипломної роботи можуть стати основою для подальших досліджень у сфері медіакомунікацій та цифрового маркетингу.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів (6 підрозділів), висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 102 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

1.1. Візуальний контент у цифровій журналістиці: поняття, види, функції

Якщо розбиратися в значенні терміну «візуальний контент», то він складається з двох слів. «Візуальний» походить від латинського *visualis* тобто те, що ми бачимо очима. А «контент» – це слово англійського походження, яке означає «зміст», «інформацію». Тобто в загальному значенні – це будь-який інформаційний матеріал, який сприймається зорово.

Сам термін досить новий. Якщо раніше говорили просто «зображення», «ілюстрації» або «графічне оформлення», то з розвитком цифрових медіа і соцмереж з'явилась потреба узагальненого поняття. Візуальний контент тепер – це не тільки картинка до статті, а повноцінний інформаційний елемент, який може передавати сенс без тексту.

Дослідники по-різному визначають, що таке візуальний контент. Наприклад, Баранецька А. Д. пише, що це «сукупність зображальних елементів у медіа, які підсилюють інформаційне повідомлення і сприяють приверненню уваги аудиторії» [3, с. 14]. Це означає, що будь-яка картинка, інфографіка, фото чи відео, яке використовується для пояснення чи доповнення тексту, можна вважати візуальним контентом.

Кулаковська Х. визначає: «Візуальний контент є складовою мультимедіа, що разом із текстовим контентом становить частину загального інформаційного наповнення веб-простору»[20].

Терещеня О. В. визначає, що «Візуалізація унаочнює зміст повідомлення, подає контент за допомогою мови графічних символів, поширюючись на процеси комунікації, що відбуваються у суспільстві впродовж останнього часу. З особливостей друкованих ЗМІ можна виділити те, що зображальна інформація, яку відтворюють друковані засоби масової

інформації розрахована на візуальне сприйняття аудиторією. Наприклад, це літери, з яких складається текст, їх композиційне розташування і взаємодія з іншими графічними елементами, що розташовані на сторінці.

Зображальні компоненти ж, у свою чергу, викладають змістову інформацію поступово, так само, як текст. Отже, візуальна комунікація містить у собі не тільки зображення. Фотографія та ілюстрація доповнюють текст, роблять його унікальним та оригінальним, поглиблюють сенс. Фотографія — це гарячий текст, що не потребує інтелектуального втручання, тому легко сприймається, торкаючись емоційного компонента людської свідомості. Саме тому, важливо розуміти вагомість візуального внеску на формування іміджу України за межами нашої держави, адже фотографія це те, що привертає увагу найпершим й сприймається на рівні підсвідомості, текст же потребує додаткового роз'яснення для сприйняття і розуміння» [45].

Інший дослідник, Ліченко А., вважає, що візуальний контент — це самостійний спосіб передачі інформації, який не завжди потребує текстового пояснення. Він підкреслює, що сучасні медіа активно використовують інтерактивні візуальні елементи, щоб покращити взаємодію з аудиторією [24, с. 232].

Шевченко В. додає, що візуальний контент — це не просто статичні зображення, а ще й анімація, відео, інтерактивна графіка. На його думку, сучасний читач значно швидше реагує на візуальний контент, ніж на текст, що і пояснює популярність цього формату в журналістиці [55, с. 79].

Якщо узагальнити всі ці підходи, то можна сказати, що візуальний контент — це все, що сприймається зором і використовується для передачі інформації в медіа.

Якщо подивитися на історію журналістики, то візуальний контент у ній існував ще задовго до появи сучасних цифрових технологій. Навіть у старих газетах були якісь малюнки, ілюстрації, потім з'явилися фотографії. Зрозуміло, що зараз усе інакше, але принцип той самий — візуальний елемент допомагає зробити матеріал цікавішим, зрозумілішим і, що найголовніше,

привертає увагу. Ще в XIX столітті ілюстрації в газетах були досить популярні. Журналісти буквально малювали сцени з місця подій, бо іншого варіанту показати, що відбувається, не було. Це можна вважати першим кроком до розвитку візуальної журналістики. Потім з'явилася фотографія, і це була справжня революція. Адже фото мало зовсім інший вплив, воно сприймалося як «об'єктивне» відображення реальності. Ну, принаймні так тоді думали.

Уже в XX столітті все стало ще цікавіше. Газети та журнали почали активно використовувати фото, з'явилися цілі видання, які будувалися саме на візуальному контенті. Наприклад, відомий американський журнал *Life* фактично ввів поняття «фотожурналістики», бо там головну роль грали саме знімки, а текст ішов радше як пояснення. А потім – телебачення і це вже був зовсім новий рівень. Люди не просто дивилися статичні зображення, а бачили події в русі, чули голоси, музику. Журналістика стала набагато емоційнішою, бо тепер можна було не просто розповідати про щось, а й буквально показати це.

Але справжній вибух візуального контенту відбувся вже в XXI столітті, коли прийшов Інтернет. Спочатку новинні сайти просто копіювали формат газет, тобто текст + картинка. Але дуже швидко стало зрозуміло, що можливості значно ширші. Відео, гіфки, інфографіка, інтерактивні карти – усе це стало частиною сучасної журналістики. Тобто, якщо раніше візуальний контент був радше допоміжним елементом, то зараз він може бути навіть головним. Наприклад, у соцмережах часто новини подаються у форматі відео чи картинок із мінімальним текстом.

Як зазначає Каретна О., візуальний контент у сучасних ЗМІ вже не просто доповнює текст, а фактично стає самостійною формою передачі інформації [15, с. 280]. Це добре видно на прикладі TikTok чи Instagram, де багато новинних акаунтів взагалі не використовують традиційні статті, а працюють тільки з відео та візуальними ефектами.

На рис. 1.1 представлена еволюція візуального контенту в ЗМІ – від перших друкованих ілюстрацій до сучасних мультимедійних форматів.

а) Друковані ілюстрації в газетах (XVIII–XIX ст.)

б) Фотографія в журналістиці (XIX – початок XX ст.)

в) Інтернет-журналістика (кінець XX – початок XXI ст.). Перехід медіа в онлайн, перші цифрові ЗМІ(BBC News у 2000-х)

г) сучасні візуальні технології, AI-генеровані новини.

Рис. 1.1. Еволюція візуального контенту в ЗМІ
Джерело: [26]

На початкових етапах журналістики візуальний контент обмежувався гравюрами та малюнками, які використовувалися в друкованих виданнях для ілюстрації подій та супроводу статей. Це був єдиний спосіб візуалізації новин, оскільки фотографії в газетах ще не використовувалися.

Згодом, із розвитком фотографії, у ЗМІ почали з'являтися репортажні фото, що суттєво змінило подачу матеріалу. Візуальні матеріали стали точнішими й об'єктивнішими, що підвищило довіру до журналістики.

Наступним значним етапом став розвиток телебачення, яке зробило новини динамічнішими та емоційно виразнішими. Відеозаписи почали

відігравати ключову роль у висвітленні подій, що дало змогу глядачам сприймати інформацію безпосередньо, а не через інтерпретації журналістів.

З появою інтернет-журналістики візуальний контент отримав нові можливості: зображення та відео стали доступними онлайн у будь-який час, а цифрові технології дозволили покращити якість і швидкість передачі інформації.

У сучасних ЗМІ основний акцент робиться на мультимедійний контент, який включає відео, інтерактивну інфографіку, GIF-анімацію, доповнену (AR) та віртуальну реальність (VR). Також активно розвиваються алгоритми штучного інтелекту, які здатні створювати фотореалістичні зображення, аналізувати відео та навіть генерувати синтетичні новини. Але варто згадати і про мінуси. Наприклад, Городенко Л. пише, що розвиток візуального контенту призвів до зниження якості аналітичної журналістики, бо медіа орієнтуються більше на «швидкий» контент, який легко засвоюється, а не на глибокі тексти [9, с. 67]. Тобто, з одного боку, зараз можна дізнатися про подію буквально за кілька секунд, але з іншого – деталі часто губляться.

Ще один важливий момент – це маніпуляції. Раніше журналіст міг «прикрасити» історію словами, але тепер це можна зробити й за допомогою фото чи відео. Балаклицький М. зазначає, що в епоху цифрової журналістики візуальний контент став потужним засобом впливу на громадську думку, адже люди більше довіряють зображенням, ніж тексту [2, с. 58]. Але стає зрозумілим те, що фото можна відредагувати, а відео змонтувати так, що зміст зміниться на протилежний.

Отже, якщо підсумувати, то розвиток візуального контенту в журналістиці можна поділити на кілька етапів: малюнки – фотографія – телебачення – інтернет – соціальні мережі. І кожен з них робив подачу інформації більш наочною, емоційною і впливовою. Але разом із цим виникли нові проблеми: маніпуляції, фейкові зображення, поверховість сприйняття. Візуальний контент уже не просто «доповнення» до тексту – він сам по собі стає носієм інформації. Але чи завжди це добре – питання сьогодні відкрите.

Візуальний контент у сучасних медіа настільки різноманітний, що його складно звести до однієї чіткої категорії. Він може бути статичним чи динамічним, інтерактивним чи адаптивним до різних платформ. У журналістиці різні види візуального контенту виконують свої функції – від ілюстрації інформації до повноцінного комунікаційного засобу.

Загалом можна виділити кілька основних підходів до класифікації візуального контенту. Найбільш зручним є поділ за форматом, функціями, способом взаємодії та джерелом походження. У таблиці 1.1. нижче представлено основні категорії візуального контенту та їхні особливості.

Таблиця 1.1

Класифікація візуального контенту в інтернет-ЗМІ

Критерій	Види	Приклади
За форматом	Статичний, динамічний, інтерактивний	Фото, відео, GIF, 3D-візуалізація
За функцією	Інформативний, емоційний, пояснювальний, рекламний	Інфографіка, репортажне фото, анімація, банери
За способом взаємодії	Пасивний, інтерактивний	Традиційні зображення, інтерактивні карти, віртуальна реальність
За джерелом	Оригінальний, ліцензійний, генерований штучним інтелектом	Авторська інфографіка, стокові фото, deepfake-відео
За каналом розповсюдження	Соціальні мережі, новинні сайти, відеохостинги, блоги	Instagram-картки, TikTok-відео, YouTube-аналітика, онлайн-газети
За технологією створення	Графічний редактор, ШІ-генерація, 3D-моделювання	Photoshop-ілюстрації, Midjourney-зображення, анімовані логотипи
За змістовним наповненням	Документальний, художній, маніпулятивний	Фотофакти, меми, змонтовані відео, політичні карикатури
За адаптивністю	Універсальний, платформозалежний	Контент, що однаково виглядає на всіх пристроях, адаптивний веб-дизайн
За тривалістю використання	Тимчасовий, постійний, архівний	Стрічкові новини, статичні фотографії, історичні фото в архівах

Джерело: [46].

Як видно з таблиці, візуальний контент може виконувати абсолютно різні функції, залежно від того, де, як і з якою метою він використовується.

Каретна О. зазначає, що стрімкий розвиток технологій призвів до появи нових форм контенту, таких як інтерактивні візуальні елементи, доповнена реальність і навіть генеративні алгоритми, які створюють візуалізацію за запитом користувачів [15, с. 280]. Це підтверджує те, що журналістика сьогодні вже не обмежується лише класичними зображеннями чи відео – з’являються все більш складні та технологічні формати.

Однак, разом із розвитком візуального контенту з’являються і нові проблеми. Як зазначає Городенко Л., перенасичення інформаційного простору візуальним контентом часто призводить до «інформаційного шуму», коли аудиторія споживає величезну кількість зображень, але не завжди може їх критично оцінити [9, с. 68]. Наприклад, соціальні мережі наповнені короткими відео, мемами, карикатурами, які часто формують упереджене сприйняття реальності.

Балаклицький М. звертає увагу, що важливим питанням залишається достовірність візуального контенту [2, с. 60]. Фейкові зображення, маніпулятивний монтаж та використання нейромереж для створення «правдоподібних», але не реальних картинок – це серйозна загроза для журналістики, яка має базуватися на правдивій інформації.

Отже, класифікація візуального контенту показує, наскільки різноманітним і гнучким є цей інструмент у сучасних медіа. З одного боку, він допомагає краще доносити інформацію до аудиторії, з іншого – може ставати засобом маніпуляцій. Тому журналістам важливо не лише використовувати різні формати, а й критично оцінювати їхню роль у процесі комунікації.

Візуальний контент у журналістиці – це не просто «прикраса» або додаток до тексту. Він виконує цілу низку важливих функцій, які впливають на сприйняття інформації аудиторією. Деякі з них очевидні, наприклад, інформаційна функція – подача даних через фото чи інфографіку. Інші ж, як маніпулятивна чи емоційна, діють на більш підсвідомому рівні.

Як зазначає Зражевська Н., візуальні матеріали відіграють ключову роль у сучасній комунікації, оскільки більшість людей сприймає інформацію

візуально швидше та легше, ніж текстові повідомлення [13, с. 45]. Це пояснює, чому медіа все більше використовують зображення, відео, інфографіку та анімацію, щоб привернути увагу глядачів.

Адамс Ш. у своїй роботі зазначає, що дизайн і візуальні елементи можуть спонукати людей до певних дій – наприклад, викликати довіру, тривогу або навіть формувати певні політичні чи соціальні переконання [1, с. 78]. Візуальний контент має значний вплив, тому важливо розуміти його основні функції, які представлені в таблиці нижче.

Таблиця 1.2

Основні функції візуального контенту в медіа

Функція	Опис
Інформаційна	Передача фактів і подій через фото, відео, інфографіку. Допомогає глядачам швидко зрозуміти новини.
Емоційна	Впливає на почуття глядачів. Використання кольорів, композицій, виразів обличчя на фото формує емоційну реакцію.
Пояснювальна	Полегшує сприйняття складної інформації за допомогою візуальних схем, діаграм, інфографіки.
Маніпулятивна	Використовується для впливу на громадську думку. Приклад – фотомонтаж, маніпулятивні графіки, тенденційне освітлення подій.
Естетична	Робить контент привабливішим, створює гармонійну візуальну композицію, що утримує увагу аудиторії.
Ідентифікаційна	Формує впізнаваний стиль видання чи бренду. Використання певного кольору, логотипу, візуального стилю для розпізнаваності.
Навігаційна	Допомогає орієнтуватися в інформаційному просторі. Приклад – розміщення зображень у новинних стрічках соцмереж, прев'ю відео.
Комерційна	Використовується в рекламі, маркетингу, SMM для привернення уваги до продукту, бренду, події.
Культурна	Закріплює певні візуальні коди, символіку, традиції через фотографії, відео, інші зображальні матеріали.

Джерело: [2].

Якщо розглядати ці функції в контексті журналістики, то вони працюють у комплексі. Наприклад, репортажне фото одночасно виконує інформаційну, емоційну та культурну функції – воно передає подію, викликає емоції й може навіть символізувати певний історичний момент.

Зражевська Н. зазначає, що в сучасних медіа інформаційна функція поступово поступається місцем емоційній та маніпулятивній, адже аудиторія краще реагує на яскраві образи, ніж на сухі факти [13, с. 98]. Це добре помітно

у політичній журналістиці, де фото чи відео можуть подаватися в потрібному контексті для формування громадської думки.

Балаклицький М. звертає увагу, що комерційна функція стала домінуючою в епоху цифрових медіа [2, с. 48]. Більшість контенту, що поширюється у соцмережах, створюється саме з метою залучення трафіку, реклами чи просування бренду.

Також варто відзначити пояснювальну функцію, яка стала особливо важливою в умовах великого інформаційного потоку. Інфографіка, анімовані пояснення, інтерактивні карти допомагають аудиторії краще розібратися в складних подіях, статистичних даних чи економічних показниках.

Візуальний контент у ЗМІ – це не просто зображення, це потужний інструмент комунікації, що впливає на сприйняття інформації аудиторією. Його функції можуть бути як позитивними (спрощення сприйняття інформації, емоційний контакт), так і потенційно небезпечними (маніпуляція, дезінформація). Саме тому журналістам важливо вміти правильно працювати з візуальними матеріалами, враховуючи їхній вплив на суспільство.

1.2. Візуальний контент як інструмент комунікації та впливу в інтернет-ЗМІ

Сучасна журналістика вже давно не обмежується лише текстовим контентом. Візуальні матеріали стали ключовим елементом комунікації, який не просто доповнює текст, а формує цілісне сприйняття медіапродукту. Саме тому кожне серйозне ЗМІ розробляє візуальну стратегію, що допомагає виданню бути впізнаваним, зручним для читачів і конкурентоспроможним на інформаційному ринку.

Шевченко В. класифікує контент за різними критеріями [56]:

- формою подачі інформації: текстовий, візуальний, фотоконтент, аудіо, відеоконтент;
- доступністю: безкоштовний, платний;

- змістом та жанром: інформаційний, аналітичний, художньо-публіцистичний;
- приналежністю: журнальний, газетний, телевізійний, радійний, мобільний, веб-контент.

Як зазначає Кулаковська Х., візуальний контент у медіа не є просто ілюстративним елементом, а виконує важливу роль у формуванні стилю та ідентичності ЗМІ [20, с. 27]. Правильно побудована візуальна стратегія дозволяє не тільки покращити навігацію та сприйняття інформації, а й підвищити довіру аудиторії.

Будь-яка візуальна стратегія складається з кількох ключових компонентів:

1. Айдентика та брендове оформлення:
 - Використання єдиної кольорової гами, шрифтів, логотипу.
 - Впізнаваність стилю (наприклад, характерні заголовки, оформлення блоків новин).
2. Тип ілюстрацій та фотографій;
3. Інфографіка та візуалізація даних;
4. Формати відеоконтенту:
 - Короткі відеоновини для соцмереж.
 - Повноцінні репортажі.
 - Лонгріди з анімованими елементами.

Вона складається з кількох ключових компонентів, які забезпечують ефективність подачі інформації та підвищують рівень залученості користувачів. Перший важливий елемент – це ідентичність та стилістика контенту. Для того щоб видання або бренд залишалися впізнаваними, необхідно підтримувати уніфікований візуальний стиль, що включає кольорову гаму, типографіку, шаблони для графіки та фото. Використання впізнаваних візуальних елементів, таких як логотипи, унікальні кольорові

рішення чи специфічний формат зображень, допомагає медіа не тільки зберегти власну автентичність, а й викликати довіру в аудиторії.

Другим важливим аспектом є адаптивність контенту під різні платформи та формати. Візуальний контент повинен бути створений з урахуванням специфіки кожного медіа-каналу: для Instagram – естетичні фото та сторіз, для TikTok – динамічні короткі відео, для Facebook – інфографіка та відеоматеріали, що сприяють активному залученню аудиторії. Адаптивність також означає використання гнучких шаблонів, які можуть змінюватися залежно від формату споживання контенту. Наприклад, графічні елементи повинні бути чітко видимі як на мобільних пристроях, так і на веб-версіях платформ.

Третій ключовий компонент візуальної стратегії – емоційний вплив контенту та його взаємодія з аудиторією. У сучасному інформаційному просторі важливо не тільки передати інформацію, а й викликати певні емоції, що допомагають утримати увагу глядача. Використання емоційно насичених фотографій, контрастних кольорів, анімаційних ефектів та інтерактивних елементів сприяє кращому залученню користувачів. Візуальна комунікація також передбачає інтерактивність: реакції, голосування, анімаційні елементи, що реагують на дії користувачів, – усе це підсилює ефективність медійної стратегії. Успішна візуальна стратегія – це не просто набір графічних рішень, а комплексний підхід до створення контенту, що враховує вподобання аудиторії, алгоритми платформ і загальні тенденції цифрових медіа.

Як зазначає Голуб О., сучасні медіа все частіше звертаються до мультимедійного дизайну, де статичні зображення поєднуються з анімованими елементами та інтерактивною інфографікою, що дозволяє зробити контент більш живим та привабливим для користувачів [8, с. 125].

Роль візуального оформлення для ЗМІ можна порівняти з роллю упаковки для бренду. Навіть найякісніший текст без відповідного візуального супроводу може залишитися непоміченим. У той час як грамотно продумана візуальна стратегія допомагає:

– Збільшити впізнаваність бренду – якщо користувач одразу бачить знайому стилістику оформлення, він підсвідомо розуміє, що це певне видання. Наприклад, The New York Times, BBC чи The Guardian мають впізнаваний стиль, і навіть без логотипу їхні сторінки можна легко розпізнати.

– Підвищити залученість аудиторії – гармонійне візуальне оформлення робить сайт або сторінку у соцмережах зручнішою для сприйняття. Якісні зображення, зрозумілі інфографіки та грамотне використання відео утримують увагу читачів і змушують їх залишатися на платформі довше.

– Оптимізувати навігацію – правильне розташування зображень, виділення важливих блоків кольором або графічними акцентами допомагає користувачам швидше знаходити потрібну інформацію.

Балаклицький М. зазначає, що використання якісного візуального контенту – це не просто тренд, а необхідність для сучасних ЗМІ, адже користувачі звикли отримувати інформацію швидко та візуально [2, с. 34]. Наприклад, у соцмережах текстові новини часто поступаються коротким відео або картинкам з поясненнями, бо люди витрачають менше часу на перегляд, ніж на читання довгих статей.

Якщо дизайн побудований грамотно, людина швидко орієнтується в контенті, розуміє, що важливе, а що другорядне, і загалом довше утримується на сторінці. Саме тому основи візуального дизайну є ключовими для створення якісного медійного продукту.

Як зазначає Рудченко А., візуальна подача контенту в ЗМІ має бути не просто красивою, а ще й логічною, структурованою та комфортною для сприйняття [36, с. 76]. Це означає, що принципи композиції, баланс, контраст, ритм і візуальна ієрархія є основою всього медіадизайну.

Композиція — це те, як розташовані елементи на сторінці, зображенні чи відео. Вона визначає, куди спочатку подивиться глядач і як він буде рухатися поглядом[51]. Якщо композиція хаотична, людина просто не зможе сприйняти інформацію цілісно.

Садівничий В. зазначає, що розміщення тексту, зображень і відео має бути зручним для користувача та відповідати принципам читабельності [37, с. 53]. До основних принципів композиції відносять:

1. Правило третин – одне з найпопулярніших у візуальному дизайні. Екран (або зображення) поділяється на три рівні частини по горизонталі й вертикалі. Важливі елементи розміщуються на перетині ліній.

2. Центральна композиція – використовується, коли потрібно підкреслити головний об'єкт. Наприклад, у новинних відео часто спікер розміщується по центру кадру, що робить його основним фокусом.

3. Діагональна композиція – динамічна, її часто використовують у фотографії або дизайні сторінок, щоб створити відчуття руху.

4. Просторовий розподіл елементів – важливо залишати «повітря» між об'єктами, щоб не створювати інформаційного перевантаження.

Солодовник Д. наголошує, що контраст і ритм відіграють ключову роль у подачі новинного контенту, оскільки вони допомагають виділяти найважливіші аспекти інформації та спрямовувати увагу користувача на ключові моменти [43, с. 159].

Забезпечення візуального балансу, контрасту та ритму є важливими елементами композиції, які допомагають створювати гармонійний дизайн.

- Баланс – рівномірне розташування візуальних елементів на сторінці або екрані. Існує симетричний баланс (коли об'єкти рівномірно розташовані з обох боків) та асиметричний баланс (коли вагоміші елементи розташовані з одного боку для створення динамічного ефекту).

- Контраст – різниця між елементами, яка допомагає виділити ключові об'єкти. Контраст досягається за допомогою кольору, форми, розміру чи текстури. Наприклад, темний текст на світлому фоні є класичним прикладом контрастного сприйняття інформації.

- Ритм – повторюваність елементів, що створює цілісність дизайну. Використання однакових шрифтів, кольорових схем та стилів оформлення допомагає аудиторії швидко орієнтуватися в матеріалі.

Графічний дизайн відіграє ключову роль у сучасному інформаційному просторі, охоплюючи такі сфери, як реклама, видавнича діяльність, телебачення, кіноіндустрія, цифрові технології та публік рилейшнз. Його функція виходить далеко за межі простого оформлення графічний дизайн перетворює інформацію у візуальну форму, яка легко сприймається та засвоюється аудиторією. Дизайнерів, які працюють у цій сфері, часто називають візуальними комунікаторами, а сам графічний дизайн комунікативним дизайном. Це пов'язано з тим, що графічні рішення не тільки забезпечують естетичний вигляд контенту, а й несуть смислове навантаження, сприяють побудові ефективної комунікації між відправником і отримувачем повідомлення. Як зазначає М. Ліма, головне завдання візуалізації не просто створення зображень, а проникнення в сутність інформації, яку необхідно донести до аудитор (Рис. 1.2.).

Рис. 1.2. Дизайн у функціональному просторі культур

Джерело: [31].

Основні ознаки об'єктів візуалізації інформації М. Ліма зазначив у своєму маніфесті в 2009 р.: «Метою візуалізації є не картинки, а проникнення в сутність» [53]:

1. Форма впливає з функціональності, а не з даних. Графічний дизайн має слугувати інформаційному поясненню, а не бути просто естетичним елементом. Дані самі по собі можуть бути складними та нелінійними, тому

візуальна форма повинна допомагати глядачеві їх зрозуміти. Як зазначено у маніфесті Ліми, кожна композиція має фокусуватися на поясненні сутності, що своєю чергою допомагає розкривати нові знання та встановлювати логічні зв'язки.

2. Починати потрібно з питання, яке веде до відкриття подальшої суті, а в процесі до відповіді на запитання, яких на початку не було. Відмінна риса людини, що працює в сфері візуалізації інформації бути допитливим.

3. Розгадка в інтерактивності. Сучасні цифрові технології дозволяють користувачам взаємодіяти з контентом, що значно підвищує рівень засвоєння інформації. Як зазначають Шнайдерман, Кард і Маккінлі, інтерактивні візуальні рішення дають змогу не лише переглядати інформацію, а й аналізувати її, досліджувати різні аспекти та знаходити відповіді на нові запитання.

4. Фактичність даних, цитування джерела. Візуалізація, як будь-який інший спосіб передачі інформації, може ввести в оману, бути навмисно необ'єктивною. Читач має знати, з якого джерела взяті дані, і може звернутися до нього, щоб перевірити достовірність. Якщо вони загальнодоступні, є результатом наукового дослідження або особисті, слід розкрити, звідки вони взяті, дати посилання на них і, якщо можливо, пояснити, що саме використовувалося і як це було відібрано. Це також додає переконливості й цілісності візуальному контенту. На думку Е. Тафті, цитування має бути там, де наочно представлені сторонні дані.

5. Сила історії у візуальних комунікаціях. Гарна візуалізація не лише передає факти, а й розповідає історію. Людський мозок краще запам'ятовує та сприймає інформацію, якщо вона подана у формі сюжетної лінії. Тому найефективніші рекламні та журналістські візуальні проєкти будуються на сторітелінгу, що підсилює емоційний зв'язок із аудиторією.

6. Мінімалізм і уникнення зайвої декоративності. Естетичне оформлення є важливою складовою візуального дизайну, однак воно не повинно

переважати над інформаційним змістом. Візуальні рішення повинні бути лаконічними та функціональними, без зайвих елементів, що не несуть смислового навантаження.

7. Релевантність візуального контенту. Графічний дизайн повинен відповідати змісту повідомлення та його цільовій аудиторії. Важливо, щоб візуальний стиль був зрозумілим і відповідав контексту, в якому використовується. Якщо рівень релевантності високий, то сприйняття інформації стає простішим, а реакція аудиторії – більш чіткою та передбачуваною.

8. Швидкість сприйняття інформації. У сучасному інформаційному середовищі швидкість засвоєння контенту є критично важливою. Хороший графічний дизайн дозволяє глядачеві за лічені секунди отримати основну ідею повідомлення, не витрачаючи зайвий час на його аналіз.

9. Візуалізація як спосіб розширення знань. Якісний візуальний контент має не тільки спрощувати інформацію, а й сприяти глибшому розумінню. Це особливо важливо у сфері науки, освіти та журналістики, де складні концепції можуть бути пояснені за допомогою графічних моделей, діаграм та інтерактивних карт.

10. Уникнення зайвих візуалізацій. Не кожен графічний елемент є корисним. Зайве ускладнення візуального контенту може зменшити його ефективність, зробити його важким для сприйняття. За словами Ханса Крістіана фон Бейера, візуальна комунікація має служити розширенню розуміння, а не просто бути способом заповнення простору [53].

Графічний дизайн у сучасних медіа є потужним інструментом комунікації, який впливає на спосіб подання та сприйняття інформації. Використання основних принципів композиції, контрасту, ритму та ієрархії дозволяє створювати ефективні візуальні матеріали, що не тільки привертають увагу, а й допомагають аудиторії швидко засвоювати зміст повідомлення.

Сучасні тенденції вказують на зростання ролі інтерактивної візуалізації, яка дозволяє користувачам глибше взаємодіяти з інформацією та аналізувати її. У свою чергу, грамотне використання візуального сторітелінгу та швидкої візуалізації даних робить повідомлення більш доступним та привабливим.

Отже, у сфері журналістики, реклами, цифрового контенту та паблік рилейшнз графічний дизайн є не просто засобом оформлення, а ключовим елементом успішної комунікації, що формує сприйняття інформації та визначає її ефективність.

Колір відіграє надзвичайно важливу роль у візуальному контенті. Він не просто створює естетичну привабливість, а й безпосередньо впливає на сприйняття інформації аудиторією. Саме через колір можна передати настрій, підкреслити головну ідею, викликати емоції або навіть впливати на поведінку людини. Як зазначає Голуб О. С., колір у медіа є не лише художнім інструментом, а й засобом управління увагою, підвищення читабельності контенту та навіть формування іміджу медіа [8, с. 125]. Це підтверджує, що колористика у візуальному контенті має бути продуманою, а не випадковою.

Колір несе не тільки емоційне, а й комунікативне навантаження. Його можна розглядати з позиції фізичних характеристик (відтінок, насиченість, яскравість) та з точки зору його сприйняття людиною.

Основи теорії кольору були закладені ще в XIX столітті Йоганном Вольфгангом фон Гете, який довів, що сприйняття кольорів має психологічну складову. Згодом ця ідея стала основою для створення кольорового кола Іттена, яке досі використовується в дизайні та медіа.

Головні принципи теорії кольору:

1. Контрастні кольори (червоний – зелений, синій – оранжевий, жовтий – фіолетовий) створюють динаміку та привертають увагу.
2. Аналогічні кольори (ті, що знаходяться поруч у кольоровому колі) використовуються для створення гармонійних композицій.

3. Теплі кольори (червоний, оранжевий, жовтий) викликають активність та енергію, тоді як холодні кольори (синій, зелений, фіолетовий) створюють відчуття спокою та стабільності.

Як зазначає Городенко Л., у медійному контенті теплі кольори використовуються для привернення уваги (наприклад, заголовки, кнопки СТА в інтернет-ЗМІ), а холодні – для фонових та аналітичних матеріалів [9, с. 67].

Колірна гама напряму впливає на емоційний стан людини. Недарма маркетологи та дизайнери активно використовують психологію кольору для досягнення потрібного ефекту.

- Червоний – колір сили, енергії, небезпеки. У медіа він часто використовується для екстрених новин, попереджувальних знаків.
- Синій – викликає довіру, стабільність. Саме тому він найчастіше використовується у логотипах ЗМІ (BBC, Facebook, Twitter).
- Зелений – асоціюється з природою, екологічністю. Використовується у темах, пов'язаних із навколишнім середовищем.
- Жовтий – колір радості, оптимізму. Його часто застосовують у розважальному контенті.
- Чорний – асоціюється з серйозністю, елегантністю, а також трауром. Його використовують у преміальних брендах та документальних матеріалах.

Як зазначає Досенко А. К., кольорова гама може впливати не тільки на емоційний стан, а й на поведінкові реакції людини. Наприклад, червоні або жовті елементи змушують користувача діяти швидше, а сині та зелені – заспокоюють і дозволяють зосередитися на матеріалі [10, с. 208].

Візуальний контент у медіа часто грає на цьому ефекті. Наприклад, в жовтій пресі активно використовують яскраві, контрастні кольори, які стимулюють емоційну реакцію. В той час як серйозні аналітичні ресурси обирають мінімалістичну палітру, що підкреслює професіоналізм.

На рисунку 1.3 представлено, як великі бренди використовують колір у логотипах для формування певних емоційних асоціацій у споживачів. Оранжевий символізує дружелюбність і впевненість (Nickelodeon, Amazon), червоний – енергію та сміливість (Coca-Cola, Netflix), фіолетовий – креативність і уяву (T-Mobile, Syfy, Yahoo), синій – довіру та стабільність (Dell, HP, Facebook), зелений – спокій, здоров'я та зростання (Whole Foods, Tropicana), жовтий – радість та баланс (IKEA, DHL), а багатоколірні логотипи (Google, Microsoft, eBay) підкреслюють різноманітність і глобальність. Це демонструє, що колір у візуальній комунікації є ключовим інструментом управління сприйняттям бренду та емоційним впливом на аудиторію.

Рис. 1.3. Колір у брендингу та його психологічний вплив на аудиторію
Джерело: [31].

У таблиці 1.3 представлено основні кольори, їхні емоційні асоціації та вплив на сприйняття аудиторії. Як зазначає Голуб О. С., правильний підбір кольорів у медіа допомагає керувати увагою споживачів, формувати довіру до контенту та викликати необхідні емоції [8, с. 127]. Наприклад, синій активно використовується в корпоративному сегменті для підкреслення стабільності, тоді як червоний сприяє швидкому ухваленню рішень. Городенко Л. наголошує, що колористика у ЗМІ безпосередньо впливає на ефективність

комунікації, оскільки асоціативне сприйняття кольорів закладене на підсвідомому рівні [9, с. 68].

Таблиця 1.3.

Основні кольори та їх емоційні асоціації
їх вплив на настрій

Колір	Емоційні асоціації	Вплив на сприйняття	Приклади використання
Червоний	Енергія, сміливість, терміновість	Привертає увагу, стимулює активність	Логотипи, акційні банери, новини
Оранжевий	Дружелюбність, оптимізм	Створює відчуття тепла, довіри	Соцмережі, розважальні бренди
Жовтий	Радість, привітність	Стимулює мислення, активність	Попереджувальні знаки, реклама
Зелений	Природа, баланс, здоров'я	Заспокоює, асоціюється зі сталим розвитком	Екологічні проєкти, фінанси
Синій	Довіра, стабільність	Викликає спокій, підвищує довіру	Корпорації, технології, банки
Фіолетовий	Креативність, інновації	Асоціюється з творчістю, унікальністю	Косметика, мистецтво, розваги
Чорний	Елегантність, авторитет	Створює відчуття преміальності	Преміальні бренди, мода
Білий	Чистота, мінімалізм	Використовується для простоти, легкості	Медицина, сучасний дизайн
Сірий	Баланс, професіоналізм	Використовується для нейтральності	Корпоративний стиль, бізнес
Різнокольоровий	Різноманітність, інклюзивність	Підкреслює універсальність бренду	Технологічні компанії, освіта

Джерело: [8, с.124].

Отже, використання колірних схем є важливим інструментом візуального контенту та впливає на успіх комунікаційних стратегій у медіа.

У журналістських матеріалах та дизайні сайтів ЗМІ використовуються різні колірні схеми, що залежать від мети подачі інформації:

1. Монохромна схема – один колір використовується в різних відтінках, надає дизайну елегантність, але може зробити контент менш помітним.

2. Комплементарна схема – комбінація контрастних кольорів для створення динамічного ефекту. Найчастіше використовується у рекламі та новинних порталах.

3. Тріадна схема – три кольори, розташовані рівновіддалено в кольоровому колі. Дозволяє збалансувати композицію та зробити дизайн цікавим.

4. Аналогічна схема – поєднання кольорів, що знаходяться поруч у спектрі. Це створює гармонійний, м'який ефект, який часто використовується у текстових статтях.

Голуб О. С. зазначає, що в сучасних медіа перевага надається комплементарним та тріадним схемам, оскільки вони дозволяють створювати візуально привабливий контент, який водночас легко читається [8, с. 128].

Колористика у візуальному контенті – це не просто питання естетики, а потужний інструмент впливу на аудиторію. Правильне використання кольорів допомагає керувати увагою читачів, формувати емоційний фон матеріалу та навіть спонукати до певних дій.

Сучасні медіа все більше враховують принципи теорії кольору та психології сприйняття, розробляючи колірні схеми, які підвищують ефективність комунікації. Використання контрасту, балансу кольорів і психологічного впливу дозволяє зробити візуальний контент не лише привабливим, а й максимально функціональним.

Типографіка є одним із ключових елементів візуального контенту, який визначає не лише естетичну складову, а й впливає на сприйняття інформації, її читабельність та ефективність комунікації. Вона включає вибір шрифту, його розмір, розташування текстових блоків та загальну організацію тексту у візуальному середовищі.

Як зазначає Норман Д., дизайн тексту у медіа має не лише відповідати функціональним вимогам, а й викликати певні емоції, що впливають на користувацький досвід та взаємодію з контентом [31, с. 112]. Тому у сфері журналістики, маркетингу та цифрових платформ важливо враховувати

основні принципи типографіки для забезпечення ефективного донесення інформації до аудиторії.

Типографіка у візуальному контенті складається з кількох основних компонентів, кожен з яких відіграє важливу роль у сприйнятті тексту:

- Шрифтова гарнітура – вибір між класичними антиквеними (Times New Roman, Georgia) та сучасними гротесками (Arial, Helvetica) залежить від формату та цільової аудиторії.
- Кернінг (міжлітерний інтервал) – впливає на зручність читання, особливо у заголовках.
- Лідинг (міжрядковий інтервал) – визначає візуальну легкість сприйняття тексту.
- Вирівнювання тексту – традиційно використовується лівостороннє вирівнювання у журналістиці, тоді як у рекламних матеріалах можливе експериментальне розміщення тексту.

Кожен шрифт має певне символічне значення та емоційне навантаження. Наприклад, класичні шрифти з зарубками (Times New Roman) асоціюються з офіційністю та надійністю, тоді як сучасні гротески (Helvetica) символізують простоту та технологічність. Дослідження Олейника А. свідчить про те, що типографіка безпосередньо впливає на ставлення читачів до тексту. Наприклад, рукописні або декоративні шрифти створюють враження креативності, але водночас можуть ускладнювати сприйняття великого текстового масиву [32, с. 110]. Крім того, у цифрових медіа важливу роль відіграє адаптивність шрифту: текст має бути зручним для читання як на великих екранах, так і на мобільних пристроях. Саме тому у веб-дизайні найчастіше використовуються прості гротескні шрифти, що забезпечують читабельність при будь-якому розширенні екрану.

У сучасних цифрових платформах використання типографіки значно змінилося завдяки новим трендам:

1. Динамічні шрифти – текст, що змінюється під дією курсору або прокрутки сторінки.

2. Мінімалістична типографіка – акцент на простоті та читабельності, використання лише одного-двох шрифтів.

3. Інтерактивний текст – шрифти, що анімовано з’являються або змінюють стиль відповідно до дій користувача.

4. Використання символів та емодзі – сучасні медіа та соцмережі активно інтегрують емодзі у текст для передачі емоцій та спрощення комунікації (Twitter, Instagram, TikTok).

Як підкреслює Олейник А., символи емодзі вже стали частиною цифрової типографіки та виконують функції невербальної комунікації, що раніше передавалася лише через текст [32, с. 112].

Типографіка є не просто засобом оформлення тексту, а важливим інструментом візуальної комунікації, який впливає на читабельність, емоційне сприйняття та ефективність контенту. Грамотний вибір шрифту, міжрядкових інтервалів та типографічної структури сприяє кращому розумінню інформації, підвищує рівень залученості аудиторії та формує стиль медіа. Сучасні тенденції у типографіці включають адаптивність, інтерактивність та використання нових символічних елементів, що робить її ключовою складовою цифрових платформ та мультимедійного контенту.

Зорове поле і принципи уваги у сприйнятті контенту – тема складна, але якщо розібратися, то стане очевидним, що наше око працює не хаотично, а за певними правилами. Людина не може бачити все одночасно, тому наше сприйняття інформації завжди вибіркове. Дослідження в галузі когнітивної психології та дизайну показують, що користувач звертає увагу не на весь екран або сторінку, а на конкретні точки, які він підсвідомо «сканує» у певній послідовності. І отут починається найцікавіше – чому ми читаємо зверху вниз і зліва направо, чому великі заголовки привертають увагу, а на дрібний текст у підвалі сайту ми навіть не дивимося?

Як зазначає Садівничий В., наше око постійно перебуває у русі, здійснюючи так звані саккади – це короткі різкі переміщення між точками фіксації. Важливо те, що людина не бачить чіткої картини в момент руху очей

– реальна обробка інформації відбувається саме під час фіксації [37, с. 54]. І тут виникає ще один нюанс: не все, що знаходиться в полі зору, ми дійсно усвідомлюємо. Якщо контент неправильно структурований – він просто не буде помічений.

Уявімо типовий сайт новин. Погляд користувача в перші секунди пробігає по F-патерну: спочатку заголовки у верхній частині сторінки, потім перші рядки тексту, а далі – справа вниз, але менш уважно. Це підтверджується численними eye-tracking дослідженнями.

Наприклад, у дослідженні Олейника А. зазначається, що при перегляді сторінок із великою кількістю тексту люди орієнтуються на заголовки та перші речення абзаців, а довгі тексти без підзаголовків або виділених ключових фраз просто «пролистуються» [32, с. 110]. Тобто, якщо не зробити візуальні акценти, є ризик, що навіть важлива інформація залишиться непоміченою.

Ще один цікавий аспект – закон Фіттса. Він говорить про те, що чим більший об'єкт і чим ближче він до місця, де очікується взаємодія користувача, тим швидше і простіше людина натисне на нього або помітить [31, с. 145]. Саме тому кнопки «Купити» або «Підписатися» завжди великі й розташовані у верхній частині сторінки. Це правило застосовується і в інших аспектах дизайну – заголовки більші, кнопки контрастніші, а реклама часто знаходиться у зонах, куди падає погляд першочергово.

Розподіл уваги – це ще один ключовий момент у сприйнятті контенту. Людина не може одночасно сконцентруватися на всьому, що знаходиться в полі зору. Наприклад, коли на сторінці занадто багато елементів – банери, текст, яскраві картинки – мозок не може обробити все одночасно, і виникає ефект «когнітивного шуму». Це підтверджується дослідженням Нормана Д., який зазначає, що надмірне візуальне навантаження змушує користувача підсвідомо ігнорувати частину контенту, навіть якщо він потенційно важливий [31, с. 183].

Отже, можна зробити висновок, що ефективний візуальний контент повинен враховувати особливості людського сприйняття: правильне розташування елементів, використання природних патернів руху очей, уникнення візуального перевантаження. Якщо цього не врахувати, є ризик, що навіть найкорисніша інформація не буде помічена або швидко забута.

Зараз неможливо уявити інформаційний простір без візуального контенту. Усе, що ми споживаємо – новини, соціальні мережі, реклама – побудовано навколо зображень, відео та графічних елементів. Але важливо розуміти, що взаємодія з медіатекстом – це не просто пасивне споживання інформації, а складний когнітивний процес, у якому беруть участь увага, пам'ять, емоції та навіть особистий досвід людини. Саме цей процес називають медіаперцептивною комунікацією (МПК).

Як зазначає Зражевська Н. І., медіаперцептивна комунікація – це не просто сприйняття інформації, а процес її перетворення у нові образно-сміслові структури. Тобто глядач не просто бачить картинку або читає текст, а інтерпретує його, співвідносить із власним досвідом і, врешті-решт, створює власне уявлення про інформацію [13, с. 57]. І тут починається найцікавіше – адже кожен глядач формує свій унікальний сенс, навіть якщо вихідний медіатекст є однаковим для всіх.

Під час перегляду медіатексту людина не просто отримує інформацію, а конструює її значення. Глядач не сприймає візуальний контент буквально – він проектує на нього власні емоції, соціальний контекст та когнітивні стратегії. Наприклад, один і той самий рекламний ролик може викликати у різних людей абсолютно протилежні емоції – від довіри до відрази.

Як зазначає Розін В. М., будь-який медіатекст є відкритим для інтерпретації, адже він взаємодіє з індивідуальними смисловими моделями глядача [13, с. 64]. Ось чому навіть два читачі одного новинного матеріалу можуть зробити кардинально різні висновки.

Ще один важливий момент – постперцептивна взаємодія. Це те, що залишається у свідомості людини після перегляду. Дослідження вказують, що

медіаконтент може формувати довготривалі когнітивні схеми та впливати на поведінку аудиторії. Наприклад, регулярне споживання негативних новин може викликати ефект «емоційного вигорання», а перегляд маніпулятивного контенту здатний змінювати ставлення до соціальних явищ.

Сучасна взаємодія людини з медіа відбувається в умовах «self to gadget» – тобто особистісної взаємодії із цифровими пристроями. І це кардинально відрізняється від традиційного сприйняття інформації через друковані ЗМІ або телебачення.

Основні технологічні особливості МПК включають:

- Опосередкованість візуальними медіазасобами – усі повідомлення сприймаються через екрани смартфонів, планшетів, комп'ютерів.
- Формат контенту визначає спосіб його сприйняття – короткі відео у TikTok потребують миттєвої реакції, а довгі статті вимагають концентрації уваги.
- Залежність від технічних характеристик пристрою – роздільна здатність екрану, швидкість завантаження, розмір шрифту впливають на те, як людина інтерпретує контент.

Як зазначає Г. Вьольфлін, медіатекст уже давно перестав бути лише передачею інформації – він формує нові комунікаційні реальності [13, с. 102]. Саме тому контент, який створюється для соціальних мереж, відрізняється від контенту, розрахованого на друковані ЗМІ – вони існують у різних медіасередовищах і по-різному сприймаються аудиторією.

Якщо раніше сприйняття інформації було більш-менш синхронним (газети, журнали, телебачення), то зараз медіапростір дає можливість індивідуального споживання контенту у будь-який час. Це означає, що комунікація в МПК має асиметричний та монологічний характер – глядач отримує інформацію, але не завжди має змогу безпосередньо впливати на її зміст.

ехнологічні ознаки МПК	Комунікативні ознаки МПК	Психологічні ознаки МПК
(<i>“сам на сам із медіазасобом” або “self to gadget”</i>)	(<i>“сам на сам із медіатекстом” або “self to media text”</i>)	(<i>“сам на сам із віртуальним світом” або “self to virtual”</i>)
- опосередкова- ність візуальними медіазасобами;	- часова і просто- рова відстороне- ність комунікато- рів;	- психологічні ресурси / ризики;
- види медіа за- собів, медіа фор- мати, їх локаліза- ція та об’єктивні умови сприйман- ня;	- техногенна вір- туальність комуні- кативного акту;	- режими та спо- соби когнітивної обробки;
— ставлення інди- віда до медіапри- строїв	- асиметричність моно логічність комунікації;	- здатність до практичного застосування
	- медіатекст як предмет і суб’єкт комунікації;	
	- елементи інтер- активності комуні- кації	

Рис. 1.4. Медіаперцептивна комунікація: медіапсихологічний феномен
Джерело: [36,с.75].

Основні особливості комунікації в МПК:

- Часова і просторова відстороненість комунікаторів – між автором контенту і його споживачем може бути величезний часовий розрив.
- Віртуальність комунікативного акту – глядач не спілкується безпосередньо з відправником інформації.
- Асиметричність взаємодії – у більшості випадків глядач не може одразу отримати відповідь або поставити запитання.
- Елементи інтерактивності – хоч користувач може лайкнути або прокоментувати контент, це не змінює його структуру.

Як зазначає Мак-Квейл, сучасний медіапростір створює ілюзію двосторонньої комунікації, але насправді вона залишається монологічною [1, с. 73].

Ще один важливий аспект – психологічний вплив медіаперцептивної комунікації. Зараз дослідники вивчають, як саме медіатексти змінюють когнітивні процеси, емоційний стан та навіть поведінкові реакції глядачів.

Ключові психологічні чинники МПК:

- Емоційне залучення – яскравий, контрастний контент викликає сильнішу реакцію.
- Ризики когнітивного перевантаження – надмірна кількість інформації може спричиняти втому та зниження уваги.
- Формування залежності від медіаконтенту – особливо актуально для соціальних мереж.
- Критичне мислення – рівень сприйняття інформації залежить від когнітивних стратегій глядача.

Як зазначає Вертгаймер, сучасні медіа змінюють не лише те, що ми бачимо, але й як ми це бачимо – вони формують нові алгоритми уваги, мислення та навіть пам'яті [8, с. 57].

Медіаперцептивна комунікація – це складний багатокомпонентний процес, у якому поєднуються когнітивні, емоційні, технологічні та комунікативні механізми. Людина не просто отримує інформацію – вона створює власні сенси, інтерпретує контент відповідно до особистого досвіду. Крім того, цифрова реальність докорінно змінила традиційну взаємодію з медіатекстами – комунікація стала асинхронною, монологічною та технологічно опосередкованою. Усе це вимагає більш глибокого розуміння, як саме працює медіаперцепція, і як вона впливає на нашу свідомість та поведінку.

Інтерпретація візуального контенту є складним і багатогранним процесом, який залежить не тільки від самого зображення, а й від особистого досвіду глядача, його культурного середовища та контексту, в якому подана

інформація. Однією з ключових проблем є відмінності у сприйнятті між культурами. Символи, жести, кольори та навіть композиція можуть мати зовсім різні значення в різних частинах світу. Наприклад, у західних країнах жовтий колір часто асоціюється з радістю та енергією, тоді як у Китаї він може мати політичні підтексти, а в Латинській Америці символізувати траур. Як зазначає Балаклицький М., медіа, що працюють у глобальному просторі, часто стикаються з проблемою універсальності візуальних кодів: зображення, створене в одній країні, може викликати нерозуміння або навіть негативну реакцію в іншій [2, с. 37]. Наприклад, рекламні кампанії великих брендів неодноразово стикалися з критикою через недоречне використання символів, які в одній культурі здавалися звичними, а в іншій образливими. Це вимагає глибокого аналізу аудиторії та адаптації контенту під її особливості, що є одним із головних викликів сучасного візуального контенту.

Ще одна важлива проблема - подвійне значення зображень, коли один і той самий візуальний елемент може сприйматися по-різному залежно від обставин. Це особливо помітно у фотографії та відео: одна і та ж сцена може бути трактована як радісна чи тривожна, залежно від супровідного тексту чи загального наративу. Балаклицький М. пояснює, що контекстуалізація зображень має вирішальне значення для правильної інтерпретації: поза контекстом навіть найбільш очевидний візуальний символ може отримати зовсім інше значення [2, с. 54]. Наприклад, фотографія людини, яка схилила голову, може передавати як смуток, так і зосередженість і лише додаткові елементи, такі як навколишнє середовище чи підпис до фото, визначають, яке трактування буде домінувати. Це особливо актуально у цифрових медіа, де зображення часто використовуються для маніпуляцій або вирвані з контексту для створення бажаного враження. Таким чином, правильне тлумачення візуального контенту залежить не лише від самого зображення, а й від того, як воно подане, які повідомлення його супроводжують та як воно співвідноситься із загальною комунікаційною стратегією.

Аналіз візуального контенту як інструменту успішного супроводу ЗМІ дозволяє зробити кілька важливих висновків. По-перше, візуальна складова медіа є не просто доповненням до текстової інформації, а повноцінним засобом комунікації, що впливає на сприйняття аудиторією змісту повідомлення. Використання візуальної стратегії дозволяє зробити контент більш доступним, привабливим і ефективним у передаванні головної ідеї.

По-друге, структура візуального контенту підпорядковується певним законам сприйняття, серед яких визначальну роль відіграють принципи композиції, баланс кольору, типографіка та ієрархія візуальних елементів. Вдалий вибір колористики та типографічних рішень може значно посилити вплив повідомлення, тоді як їх неправильне використання призводить до втрати уваги глядача або навіть до хибної інтерпретації інформації.

По-третє, важливим аспектом є зорове поле та принципи уваги, які визначають, як саме аудиторія сприймає і запам'ятовує контент. Врахування таких механізмів, як теорія фіксацій та саккад, розподіл уваги, закон Фіттса, дозволяє покращити візуальну подачу матеріалів у журналістиці та рекламі.

Окрім цього, значну роль відіграє медіаперцептивна комунікація, яка визначає, як саме глядач інтерпретує візуальний контент. Зміст медіатексту не є статичним – він змінюється в залежності від особистого досвіду реципієнта, його соціального контексту та рівня когнітивної обробки інформації.

Отже, сучасний медіапростір вимагає глибокого аналізу візуального контенту, його структурування відповідно до закономірностей сприйняття та ретельного врахування контексту для ефективної комунікації. Використання перевірених принципів візуального дизайну, адаптація контенту під цільову аудиторію та розуміння механізмів перцепції є ключовими факторами успішного функціонування візуального контенту в ЗМІ.

РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ У СТВОРЕННІ ВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ

2.1. Сучасні тенденції, технології та проблеми візуального контенту

Сучасна журналістика неможлива без візуального контенту. Те, що колись було лише ілюстрацією до тексту, сьогодні перетворилося на самостійний спосіб подачі інформації, який не лише доповнює, а іноді й повністю замінює текстову складову. Візуальна журналістика еволюціонувала від традиційних газетних ілюстрацій до інтерактивної візуалізації даних, мультимедійних репортажів та анімованих історій.

Як зазначає Солодовник Д., основною тенденцією сучасних медіа є «візуальне насичення»: аудиторія віддає перевагу контенту, який легко і швидко сприймається, а отже, роль зображень, інфографіки, відео та анімації значно зросла [43, с. 159]. Якщо раніше фотографія була лише додатком до тексту, то сьогодні журналісти активно використовують візуальний сторітелінг, коли історія розповідається виключно через візуальні елементи.

Розвиток технологій та конвергенція медіа призвели до того, що журналістика більше не обмежується друкованими або телевізійними форматами. Онлайн-видання активно застосовують мультимедійні підходи, що включають відео, інтерактивні карти, віртуальну реальність, інфографіку, яка в режимі реального часу оновлюється відповідно до змін у даних. Ці формати не просто роблять матеріал привабливішим, а й допомагають глибше занурити глядача в події, забезпечуючи ефект присутності.

Однією з ключових тенденцій сучасної журналістики є візуальний сторітелінг – метод подачі інформації, де головну роль відіграє не текст, а зображення, відео, графічні елементи або їх комбінація. Ця концепція ґрунтується на тому, що людський мозок значно швидше обробляє візуальні образи, ніж текст. Як зазначає Терещеня О. В., візуальний контент дозволяє передавати складну інформацію простими засобами, роблячи її доступною

навіть для тих, хто не має глибоких знань у певній темі [45]. Наприклад, складні економічні процеси можуть бути пояснені через інфографіку, а військові конфлікти – через інтерактивні карти, що дозволяють користувачеві самостійно досліджувати ситуацію.

Основні принципи візуального сторітелінгу:

- Послідовність – історія має логічну структуру, навіть якщо подається через серію зображень або відео.
- Емоційна залученість – візуальний контент створюється таким чином, щоб викликати реакцію у глядача (співпереживання, зацікавленість, здивування).
- Комбінування різних візуальних елементів – текст, фотографії, відео, інфографіка мають працювати разом, доповнюючи один одного.
- Інтерактивність – у сучасних цифрових ЗМІ глядач не просто переглядає контент, а й може взаємодіяти з ним (наприклад, прокручувати часову лінію подій або змінювати параметри графіків). Прикладами успішного використання візуального сторітелінгу є мультимедійні спецпроекти великих міжнародних медіа (The New York Times, The Guardian, BBC), де тексти поєднуються з інтерактивними картами, анімаціями та відео, що дозволяє розповідати історії глибше та детальніше.

Таким чином, еволюція візуальної журналістики веде до зміни способів подачі інформації: традиційний текстовий формат поступається місцем мультимедійним матеріалам, які легше сприймаються і швидше доносять зміст до аудиторії. Візуальний сторітелінг стає ключовим інструментом сучасних медіа, що дозволяє не просто інформувати, а й залучати глядача до активної взаємодії з контентом.

Розвиток цифрових технологій суттєво вплинув на процеси створення, поширення та сприйняття візуального контенту. У сучасному інформаційному просторі візуальні медіа не лише доповнюють текстові матеріали, а часто стають основним способом комунікації. Це спричинено кількома факторами: по-перше, швидкість обробки візуальної інформації людським мозком значно

вища, ніж текстової, що робить зображення, відео та інфографіку ефективнішими засобами передачі змісту; по-друге, глобальна диджиталізація сприяла переходу медіа у мультимедійний формат, де інтерактивні, анімовані й адаптивні елементи стали стандартом подачі інформації.

Як зазначає Гаврилюк І. Л., цифрова трансформація змінила сам підхід до візуального контенту в журналістиці: якщо раніше графічні елементи виконували допоміжну функцію в текстових матеріалах, то нині вони нерідко виступають основним засобом донесення інформації [7, с. 52]. Динамічні форми візуалізації (відео, GIF-анімація, доповнена реальність) стають переважними у мережевих медіа, що зумовлено адаптацією контенту до нових платформ – соціальних мереж, мобільних додатків, інтерактивних медіа. Це призводить до того, що журналістика більше не обмежується текстом, а перетворюється на комплексну систему, де поєднуються різні медіаформати.

Технологічний прогрес зробив створення візуального контенту доступнішим, оперативнішим і гнучкішим, що змінило підходи до його виробництва. Однією з найважливіших тенденцій є використання штучного інтелекту та автоматизованих алгоритмів, що дозволяють автоматично обробляти зображення, покращувати якість фото та відео, створювати глибокі фейки та синтетичний контент.

Друга важлива технологічна тенденція – доповнена (AR) та віртуальна реальність (VR), які дають змогу користувачам отримувати інтерактивний досвід взаємодії з контентом. Як зазначає Солодовник Д., сучасна візуальна журналістика активно впроваджує ці технології у формати мультимедійних репортажів, документалістики та рекламних комунікацій [43, с. 161]. Такі технології змінюють спосіб сприйняття новин та історій, роблячи їх більш занурювальними та персоналізованими.

Однією з ключових концепцій сучасного візуального медіапростору є гіпервізуальність, яка означає домінування зображень над текстом у структурі комунікації. Як зазначає Ситник О., сучасний цифровий контент побудований

так, що візуальна інформація не просто доповнює повідомлення, а стає основним каналом сприйняття реальності [42, с. 214].

Основні риси гіпервізуальності:

1. Зростання ролі візуального контенту – користувачі взаємодіють із медіа насамперед через зображення та відео, а не через текст.
2. Фрагментованість інформації – медіа подають новини у вигляді коротких візуальних кліпів, мемів, інфографіки, що спрощує сприйняття, але знижує глибину розуміння теми.
3. Перенасичення інформаційного простору – велика кількість візуального контенту створює ефект інформаційного шуму, через що аудиторія швидко втрачає увагу.

Одним із наслідків гіпервізуальності є маніпулятивний потенціал візуального контенту. Фотографія чи відео сприймаються як більш правдиві, ніж текст, проте у цифрову епоху саме вони найчастіше піддаються редагуванню та підробці. Гіпервізуальність створює нові виклики для журналістики, оскільки споживачі контенту схильні довіряти зображенням, не перевіряючи їхню автентичність.

Проте перенасиченість візуальними матеріалами має не лише позитивні сторони, а й створює низку викликів, серед яких – інформаційне перевантаження та фрагментарність уваги аудиторії.

Як зазначає Ситник О., сьогодні обсяг візуальної інформації, що циркулює у цифрових медіа, значно перевищує когнітивні можливості людини щодо її сприйняття та обробки [42, с. 216]. Це призводить до так званого «інформаційного виснаження», коли людина постійно взаємодіє з контентом, але не встигає його усвідомлювати, що негативно позначається на якості її комунікації та розумінні медіареальності.

Концепція інформаційного перевантаження (information overload) була сформульована ще у XX столітті, проте саме в умовах цифрової епохи вона набула глобального характеру. Вперше цей термін використав Елвін Тоффлер у 1970 році у своїй книзі *Future Shock*, де він зазначав, що надмірний потік

інформації стає дестабілізуючим фактором для людської психіки, оскільки мозок не здатен ефективно її обробляти.

У контексті візуального контенту інформаційне перевантаження проявляється у таких аспектах:

- Кількісне перенасичення – щоденно людина стикається з тисячами зображень, відео та інфографік, що ускладнює процес вибору релевантної інформації.
- Скорочення часу обробки інформації – через велику кількість контенту користувачі витрачають на перегляд матеріалів усе менше часу, що знижує рівень їхнього аналізу.
- Зниження рівня довіри до інформації – через величезний потік контенту людина починає сумніватися в його достовірності та навіть ігнорувати важливі повідомлення [43, с. 158]. Внаслідок цього контент стає дедалі коротшим, спрощенішим, орієнтованим на швидке споживання. Відео зменшується до 15-секундних роликів у TikTok, новини подаються у форматі однієї картинки чи заголовку, що впливає на якість сприйняття інформації.

Цей процес має серйозні наслідки:

- Поверхневе розуміння складних тем – людина не заглиблюється в аналіз інформації, а лише переглядає заголовки та зображення.
- Втрата критичного мислення – велика кількість контенту знижує здатність оцінювати його якість та перевіряти достовірність джерел.
- Емоційна втома – постійна взаємодія з медіа призводить до відчуття перевантаженості, що може викликати апатію або уникнення новин.

Таким чином, інформаційне перевантаження змінює не лише поведінку користувачів, а й принципи функціонування медіа, які намагаються створювати контент максимально швидким та привабливим.

Фрагментарність уваги – це ще одна ключова проблема, пов'язана з перенасиченістю візуальним контентом. Вона полягає в тому, що сучасний користувач не здатен довго концентруватися на одному матеріалі через постійну зміну інформаційних стимулів.

Як зазначає Гаврилюк І. Л., цифрові медіа створюють «ефект прокручування» (scrolling effect), коли користувач швидко переглядає контент, затримуючись на ньому всього на кілька секунд [7, с. 54]. Це призводить до того, що:

1. Сприйняття контенту стає уривчастим – аудиторія не переглядає матеріал повністю, а отримує лише фрагментарні уявлення про нього.
2. Знижується рівень зосередженості – люди звикають до швидкого перемикання між інформаційними блоками, що ускладнює довготривалу концентрацію.
3. Формується культура споживання короткого контенту – найбільш популярними стають формати коротких відео, мемів, каруселей із зображеннями.

Це підтверджується дослідженнями Ситника О., який наголошує, що сучасна цифрова аудиторія витрачає не більше 8 секунд на первинну взаємодію з контентом, після чого ухвалює рішення – взаємодіяти з ним далі або перейти до наступного [42, с. 220].

Щоб пристосуватися до цього, медіа змінюють свою стратегію роботи:

- Використовують яскраві візуальні елементи для миттєвого привернення уваги.
- Скорочують матеріали до мінімуму (новинні видання часто обмежуються лише заголовками та однією картинкою).
- Створюють інтерактивні механізми залучення (тести, GIF-анімація, короткі відео).

Однак, на думку Гаврилюка І. Л., такий підхід має негативні наслідки: користувачі звикають до простих форм подачі інформації та уникають складного контенту, що може призводити до поверхневого розуміння подій та явищ [7, с. 55].

Перенасиченість візуальним контентом створила нові виклики для медіа та споживачів інформації. З одного боку, розширення цифрових можливостей

зробило контент доступним і швидким для обробки, а з іншого – призвело до інформаційного перевантаження та зниження концентрації уваги аудиторії.

Теорія інформаційного перевантаження показує, що занадто велика кількість інформації ускладнює її сприйняття, змушуючи медіа спрощувати подачу матеріалів. Це призводить до зростання ролі візуальних елементів та скорочення текстового контенту, що, у свою чергу, спричиняє фрагментарність уваги. Фрагментарність сприйняття змінює поведінку користувачів, змушуючи їх перемикатися між численними інформаційними потоками без глибокого аналізу змісту. Як наслідок, це може знижувати рівень критичного мислення, формувати упередження та сприяти маніпуляціям у медіапросторі. Таким чином, баланс між кількістю та якістю контенту, а також впровадження ефективних методів структурування інформації, стають одними з найважливіших викликів для сучасної журналістики та цифрових медіа.

Сучасний цифровий медіапростір характеризується активною інтеграцією різних форматів контенту, що дозволяє зробити інформацію доступнішою, ефективнішою та більш привабливою для аудиторії. Відбувається перехід від традиційного текстового контенту до мультимодального формату, де текст поєднується з візуальними, аудіальними та інтерактивними елементами. Як зазначає Мацишина І., мультимодальний контент створює нову якість комунікації, оскільки різні медіаформи взаємодіють між собою, посилюючи вплив повідомлення на аудиторію [26, с. 88].

Глобальна цифровізація сприяла тому, що класична модель сприйняття інформації, яка раніше базувалася переважно на текстовій комунікації, поступово змінилася на полімодальну, де задіяні одразу кілька каналів сприйняття.

Ключові тенденції інтеграції візуального контенту з іншими форматами:

- Поєднання тексту, фото, відео та аудіо. Наприклад, журналістські матеріали все частіше супроводжуються відеофрагментами, інтерактивними елементами або звуковими доріжками, що підсилюють сприйняття інформації.

– Розвиток мультимедійних лонгвідів. Це формат, у якому текст доповнюється відеоматеріалами, інтерактивною графікою, картами та інфографікою. Він забезпечує глибше занурення в тему і дозволяє аудиторії вибрати власний маршрут перегляду матеріалу (Мацишина І. відзначає, що структура мультимодального контенту розрахована на різний рівень занурення користувача в інформацію [26, с. 113]).

– Динамічна адаптація контенту до соціальних мереж. Як стверджує Корпусова М., у соціальних мережах візуальний контент стає ефективнішим, коли він поєднується із короткими текстовими поясненнями, анімацією або доповненими звуковими ефектами [19, с. 106].

Особливо важливим аспектом є персоналізація контенту, коли мультимедійні матеріали адаптуються під індивідуальні інтереси аудиторії завдяки алгоритмам цифрових платформ. Одним із ключових аспектів мультимодального контенту є візуалізація великих даних, яка стала невід'ємною частиною сучасної журналістики та аналітики. Вона використовується для подачі статистичної інформації, складних суспільних та економічних процесів, досліджень у форматі інтерактивних карт, графіків, інфографіки. Як зазначає Ліченко А., інтерактивна візуалізація даних є не лише допоміжним інструментом, а й самостійним засобом комунікації, що дозволяє аудиторії самостійно аналізувати інформацію та знаходити власні висновки [24, с. 234].

Згідно з дослідженням Рудченка А., тренд сучасних цифрових медіа полягає у поєднанні різних форматів візуалізації, що дозволяє створювати мультимедійні інтерактивні історії [30].

Попри всі переваги мультимодального контенту, його розвиток супроводжується низкою викликів:

1. Перенасиченість візуальною інформацією. Через велику кількість мультимедійних матеріалів користувачі можуть втрачати концентрацію, що спричиняє фрагментарне сприйняття контенту (Корпусова М. наголошує, що

соціальні мережі формують культуру швидкого прокручування контенту, що негативно впливає на глибину його розуміння [19, с. 107]).

2. Залежність від алгоритмів цифрових платформ. Контент адаптується під рекомендаційні механізми соцмереж, що впливає на тематику, стиль та спосіб подачі інформації.

3. Технічні обмеження. Не всі платформи підтримують складні мультимодальні формати, а мобільні пристрої можуть обмежувати можливості інтерактивних елементів.

4. Зміна принципів журналістської етики. Використання мультимодального контенту іноді стирає межі між журналістикою, рекламою та розважальним контентом, що створює ризики маніпуляцій.

Як зазначає Нерян С., інтеграція мультимодального контенту у цифрові медіа є необхідністю, проте потребує чіткого розуміння його впливу на аудиторію [30, с. 68].

Розвиток мультимодального контенту є не просто трендом, а фундаментальною зміною у структурі сучасних медіа. Інтеграція візуальних, текстових, аудіальних та інтерактивних елементів створює новий рівень взаємодії з інформацією, що дозволяє користувачам не просто сприймати матеріал, а й активно взаємодіяти з ним.

Візуалізація даних стала потужним інструментом журналістики, що дозволяє подавати складні явища у доступній формі. Однак, поряд із перевагами, мультимодальний контент створює проблеми перевантаженості інформаційного простору, зниження концентрації уваги та залежності від цифрових платформ.

У майбутньому розвиток мультимодального контенту вимагатиме балансу між якістю подачі інформації та її доступністю, що стане одним із ключових завдань цифрової журналістики.

Сьогодні також існують серйозні виклики, одним із яких є технологія *deepfake*. Цей термін походить від поєднання слів *deep learning* (глибоке навчання) та *fake* (підробка) і означає метод створення реалістичних

підроблених відео, зображень або аудіо за допомогою алгоритмів машинного навчання. Одним з найпоширеніших типів фейків у соціальних мережах є фотофейки. Фальсифікатори беруть незалежні від поточних подій зображення (це можуть бути знімки або їхні фрагменти, оброблені в фотошопі) і подають їх в «необхідному контексті». Цей тип фейків вважається одним з найлегших для розпізнавання. Для відрізнєння підробок від справжніх фотографій існують різні методи, наприклад, користувачі веб-браузера Google Chrome можуть використовувати функцію «пошук цього зображення в Google», яка дозволяє швидко знайти вказане зображення.

Можна також виявити фотофейки, використовуючи будь-який веб-браузер. Для цього потрібно відкрити свій браузер, поруч з вкладкою, на якій відкритий сайт із підозрілою картинкою, відкрити ще одну вкладку і в ній перейти до розділу зображень на Google. Після цього поверніться до попередньої вкладки, клацніть та перетягніть потрібне зображення у вкладку з Google і відпустіть його у рядку пошуку. За допомогою цього методу можна перевірити два важливих аспекти: спочатку, чи є картинка оригінальною або вона була оброблена у фоторедакторі; подруге, ви можете з'ясувати дату публікації зображення та його справжнє зміст.

Ще одним розповсюдженим типом фейків в інтернеті є відеофейки, які також називають *deepfake* [49] або «глибинні фейки». Відеофейки - це відеоматеріали, що містять псевдофакти, і вони можуть поширюватися у соціальних мережах через сторіз і стріми блогерів, які містять дезінформацію. Глибинні фейки представляють собою відео, які виглядають як реальні записи, але створюються за допомогою штучного інтелекту. Алгоритм роботи полягає в тому, що актор у відео стає «зеленим екраном людини», що дозволяє створити реалістичний образ видатної особи. Експерти у сфері кібербезпеки пояснюють, що *deepfake*-відео створюється за допомогою генеративно-конкурентної нейронної мережі, яка складається з двох нейромереж. Перша генерує фейк, а друга його визначає. Якщо друга нейромережа виявляє фейк, перша вдосконалює його до практично досконалого стану [49].

Перші спроби використання технології глибинних фейків були здійснені на сайті Reddit наприкінці 2017 року, а в 2018 році в інтернеті з'явилися перші фальшиві відеозаписи з відомими особистостями, такими як Барак Обама, Марк Цукерберг та відомі голлівудські актори [47]. У боротьбі з цим видом фейків велику роль відіграють корпорація Google, провідні соціальні мережі, такі як Facebook і Twitter. Наприклад, у вересні 2019 року компанія Google створила базу даних, призначену для розпізнавання deepfake-відео, використовуючи найвідоміші алгоритми створення глибинних фейків. У свою чергу, компанія Facebook заявила, що буде видаляти відеоконтент, що був відредагований з використанням нейронних мереж і штучного інтелекту [50].

Застосування заходів для протидії відеофейкам має відбуватися в рамках чинного законодавства країн. Наприклад, у 2018 році уряд Франції прийняв закон, спрямований на надання суддям повноважень для негайного видалення фейкових новин під час виборчих кампаній. Оскільки глибокі фейки стали реальною кіберзагрозою, важливо розвивати навички виявлення та розпізнавання їх. Це можливо завдяки формуванню критичного мислення та розвитку медіаграмотності.

Наступним поширеним видом фейків є фейковий журналістський матеріал. Він часто використовується для підвищення авторитету ЗМІ та збільшення правдоподібності інформаційних повідомлень. Основні методи створення неправдивої інформації включають в себе перекручення повідомлень і коментарів, вилучення фактів з контексту для власної користі та підвищення рейтингів. Такі матеріали можуть приймати форму аналітичних даних, новин, статей і т. д.

Як зазначає Мацишина І., основна проблема deepfake полягає в тому, що ця технологія ставить під сумнів саму концепцію правдивості візуальної інформації [26, с. 120]. Якщо раніше відео чи аудіозаписи вважалися достовірними доказами, то сьогодні вони можуть бути створені штучно.

Основна проблема deepfake полягає в тому, що він підриває саму ідею довіри до візуального контенту. Якщо раніше фото- та відеоматеріали

вважалися незаперечними доказами, то тепер вони можуть бути повністю сфабриковані.

Майбутнє візуального контенту безпосередньо пов'язане із технологічним прогресом, який уже сьогодні змінює медіаіндустрію. Однією з головних тенденцій розвитку є автоматизація та персоналізація контенту, що дозволить журналістам і медіакомпаніям адаптувати візуальний матеріал під конкретного користувача.

Одним із ключових факторів, що визначатиме майбутнє візуальної журналістики, є нейромережі та штучний інтелект (ШІ). Вони вже сьогодні здатні створювати зображення, відео та інфографіку за текстовими запитами, що значно спрощує процес генерації контенту. Наприклад, алгоритми можуть автоматично аналізувати новини та генерувати ілюстрації або інфографіку в реальному часі. Як зазначає Ліченко А., завдяки нейромережам журналісти зможуть приділяти більше уваги аналізу та створенню сенсового контенту, тоді як технічну сторону оформлення візьмуть на себе алгоритми [24, с. 231]. Проте ця технологія також ставить перед журналістикою нові виклики, пов'язані з етикою використання ШІ-контенту, перевіркою його достовірності та запобіганням маніпуляціям. Таким чином, у найближчі роки медіа будуть змушені знайти баланс між використанням нейромереж і збереженням журналістських стандартів, що визначатиме якість візуального контенту майбутнього.

Аналіз розвитку та сучасного стану візуального контенту у медіапросторі дозволяє дійти кількох ключових висновків. По-перше, візуальна комунікація стала центральним елементом цифрової журналістики, поступово витісняючи текстові формати та перетворюючи споживання інформації на багатоканальний процес. Візуалізація даних, мультимедійні лонгріди, інтерактивні елементи та динамічні формати дозволяють підвищити ефективність комунікації та залучити ширшу аудиторію.

По-друге, цифрова трансформація медіа суттєво вплинула на створення та поширення візуального контенту. Технології штучного інтелекту та

алгоритми персоналізації стали не просто інструментами оптимізації контенту, а й факторами, що визначають спосіб його подачі та сприйняття. Однак водночас цей процес супроводжується ризиками, такими як гіпервізуальність, інформаційне перевантаження, фрагментарність уваги та загроза маніпулятивних технологій (наприклад, *deepfake*).

По-третє, розвиток мультимодального контенту ставить перед медіа нові виклики: забезпечення балансу між емоційною привабливістю та достовірністю інформації, боротьба з маніпулятивними технологіями та підвищення рівня медіаграмотності аудиторії. У цьому контексті особливу роль відіграють стандарти журналістської етики, які повинні адаптуватися до умов цифрової епохи.

Таким чином, візуальний контент у сучасних ЗМІ є не просто допоміжним елементом, а ключовим інструментом медіакомунікації, який визначає способи подачі інформації та взаємодії з аудиторією. Його подальший розвиток залежатиме від технологічного прогресу, етичних стандартів та здатності медіаадаптуватися до нових викликів цифрової доби.

2.2. Особливості візуалізації даних у медіа: функції та приклади реалізації

Візуалізація даних є важливим інструментом аналізу в сучасному інформаційному просторі, оскільки дозволяє представити складні процеси у доступному та наочному форматі. Одним із прикладів ефективної візуалізації є інтерактивна карта CNN's Road to 270 Interactive, яка використовується для демонстрації виборчого процесу в США (рис. 2.1.).

Формат інтерактивної карти забезпечує можливість не лише відстежувати поточні дані виборів, а й проводити аналітичні оцінки шляхом зміни параметрів голосування. Цей підхід дозволяє користувачам моделювати різні сценарії та прогнозувати ймовірні результати виборів.

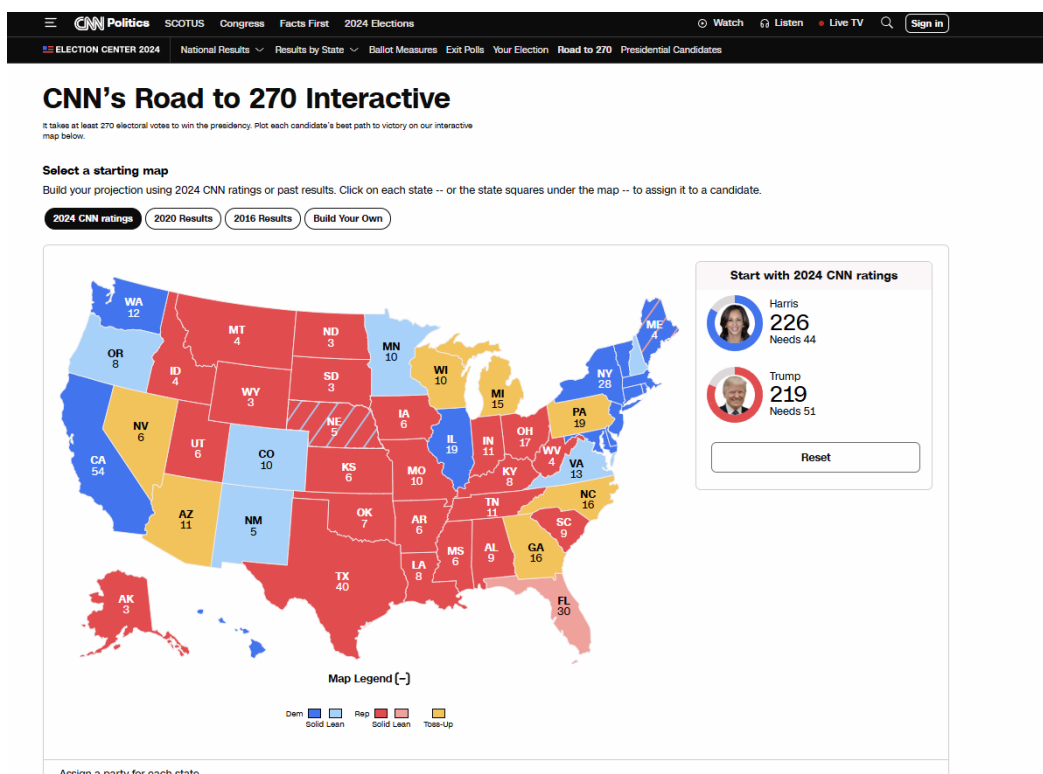

Рис. 2.1. Візуалізація виборчого процесу на прикладі інтерактивної карти

CNN

Джерело: [61].

Дана карта є динамічним інструментом, який дозволяє користувачам аналізувати можливі сценарії виборів та змінювати налаштування відповідно до прогнозів або власних припущень. Головні функції цієї візуалізації включають:

Візуалізація значно спрощує сприйняття інформації, оскільки дозволяє оцінювати складні політичні процеси в інтерактивному форматі. Користувачеві не потрібно аналізувати великі масиви тексту чи таблиць — достатньо звернути увагу на колірне кодування та цифрові показники. Інтерактивний формат дає змогу не лише отримувати інформацію, а й взаємодіяти з нею, моделюючи можливі сценарії.

На відміну від традиційного текстового або графічного контенту, інтерактивні карти залучають користувачів до активного вивчення теми.

Сучасна журналістика все більше орієнтується на використання інтерактивних інструментів для подання складної інформації. Особливо це стосується політичних процесів, які містять велику кількість змінних і потребують динамічного аналізу.

Візуалізація екологічних даних відіграє ключову роль у сучасній науковій журналістиці, особливо коли йдеться про складні та глобальні явища, такі як зміна клімату. Стаття BBC є яскравим прикладом використання візуального контенту для пояснення наукових фактів широкій аудиторії. У Додатку В представлено візуалізацію екологічних даних на прикладі статті BBC (Додаток В).

Візуалізація у статті BBC виконує одразу кілька функцій:

- Пояснення ключових понять (що таке зміна клімату, її причини та наслідки).
- Ілюстрація температурних змін у глобальному масштабі.
- Демонстрація історичних трендів кліматичних змін.

Основні графічні елементи статті включають:

1) Фонове зображення, що символізує зміни клімату:

- Використання яскравої кольорової гами (зелений, жовтий, синій) для акцентування уваги.
- Графічна композиція з планетою Земля, яка поєднується із пустельним ландшафтом, що символізує глобальне потепління.

2) Графік підвищення глобальної температури:

- Наочне представлення температурних змін у порівнянні з доіндустріальним періодом.
- Візуальний акцент на 2024 рік як найтепліший у записаній історії.
- Використання червоних відтінків для відображення критичної зміни температури.

Візуалізація у цій статті виконує важливу функцію спрощення наукової інформації. Тематика зміни клімату є складною та включає аналіз великих обсягів даних, проте завдяки графічним елементам інформація стає

доступнішою для широкої аудиторії. Такі прийоми є ефективними у сфері наукової журналістики, оскільки вони допомагають зменшити бар'єр сприйняття складної інформації.

У статті BBC "How is climate change affecting hurricanes, typhoons and cyclones?" використано широкий спектр графічних елементів, які допомагають пояснити механізми впливу глобального потепління на екстремальні погодні явища. У Додатку Г подано приклад графічного зображення впливу кліматичних змін на стихійні лиха за даними BBC (Додаток В). У цій статті використано декілька ключових типів візуалізації, які виконують різні функції:

1. Фотографічні матеріали.
2. Карта треків тропічних циклонів (1842–2024).
3. Графічна шкала - візуалізація пояснює класифікацію ураганів за силою вітру та руйнівним потенціалом. Використано графічні символи (будинки, дерева, вітер) для наочного пояснення впливу кожної категорії.

Головні переваги поданого формату:

- Спрощення складної інформації завдяки графічному поданню фактів.
- Емоційний вплив через використання реальних супутникових знімків стихійних явищ.
- Використання інтерактивного формату (карти, графічні схеми), що підвищує рівень залученості аудиторії.

Подібні методи журналістики є особливо ефективними у випадку глобальних кризових явищ, оскільки сприяють швидкому поширенню важливої інформації серед широкого кола людей. Таким чином, поєднання текстової аналітики та візуального контенту є ключовим підходом у висвітленні кліматичних змін, що робить такі матеріали більш ефективними у залученні аудиторії та донесенні науково обґрунтованої інформації.

У статті The New York Times використано складний візуальний підхід до подачі епідеміологічних даних, що дозволяє швидко оцінити ситуацію та зробити висновки щодо динаміки поширення вірусу (рис. 2.2.)

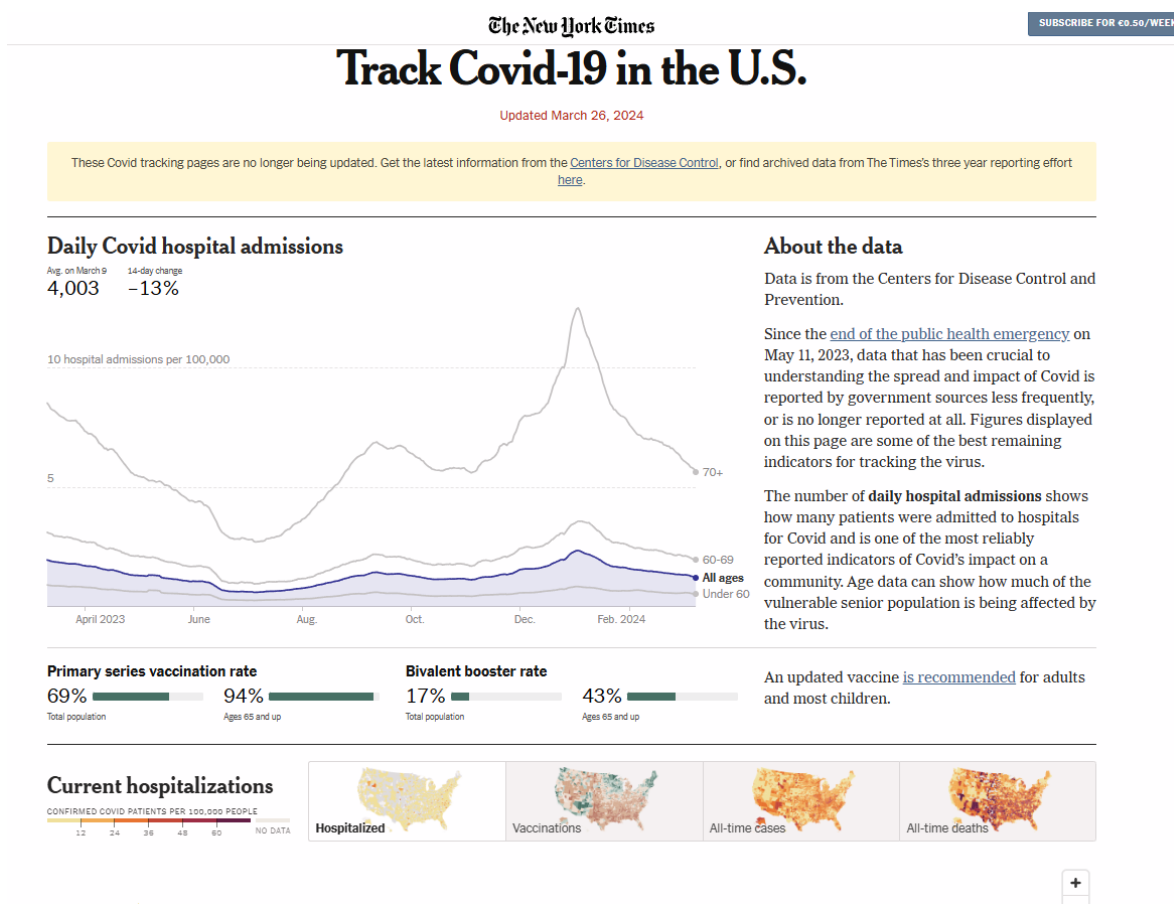

Рис. 2.2. Візуалізація пандемічних даних у статті The New York Times
Джерело: [64].

Матеріал The New York Times "Track Covid-19 in the U.S." демонструє ефективне використання графіки для представлення пандемічних показників, що має прямий зв'язок із тенденціями розвитку візуального контенту в сучасних ЗМІ. У межах дослідження особливостей візуального наповнення інтернет-ЗМІ цей приклад ілюструє, як інтерактивні графіки, географічні карти та гістограми можуть забезпечувати швидке та зрозуміле подання складної статистичної інформації. Використання кольорової градації, часових графіків та аналітичних блоків дозволяє ЗМІ не лише інформувати, а й впливати на поведінкові аспекти аудиторії, наприклад, стимулюючи громадян до вакцинації або дотримання карантинних обмежень.

Дослідження структури подачі даних у цьому матеріалі демонструє важливу тенденцію до заміни текстових аналітичних звітів візуальними схемами, які значно підвищують рівень залучення користувачів. Особливо це

актуально для цифрових медіа, де інтерактивність та можливість швидкої інтерпретації інформації є вирішальними факторами. У цьому контексті представлений матеріал підтверджує загальні тренди у сфері візуальної журналістики – збільшення використання інфографіки, адаптація контенту під швидке споживання та інтеграція картографічних рішень у подачу статистичних показників. Це ще раз підкреслює, що роль візуального контенту у сучасних медіа значно зросла, а його правильне використання стає ключовим фактором конкурентоспроможності видань у цифрову епоху.

Отже, візуальний контент у сучасних медіа виконує не лише інформативну, а й аналітичну, емоційну та комунікативну функцію. Його значення в журналістиці стрімко зростає завдяки технологічному прогресу та потребам аудиторії в зручному, швидкому споживанні складної інформації. Водночас цей процес супроводжується ризиками, такими як гіпервізуальність, інформаційне перевантаження, фрагментарність уваги та загроза маніпулятивних технологій (зокрема, діпфейк). Розвиток мультимодального контенту створює нові виклики для медіа: необхідність забезпечення балансу між емоційною привабливістю та достовірністю, дотримання етичних стандартів і підвищення рівня медіаграмотності населення.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИКА ВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

3.1. Особливості контенту в журналістичнознавстві та соціальних платформах

Для дослідження візуального контенту сучасних інтернет медіа потрібно визначити, що об'єктом дослідження є інтернет-ЗМІ та соціальні мережі, які активно використовують візуальний контент, а предметом дослідження – особливості, тенденції та ефективність використання візуального контенту (зображення, відео, інфографіка тощо) в цих ЗМІ.

Тобто дослідження має на меті, визначити, як використовують візуальний контент, які формати найефективніші та як це впливає на аудиторію. Дослідження охоплює період кінець 2024 – початок 2025 року, що дозволяє проаналізувати актуальні тенденції у використанні візуального контенту в інтернет-медіа.

Методи дослідження:

а) Кількісний аналіз – підрахунок, які типи контенту використовуються частіше (фото, інфографіка, відео та ін.).

б) Якісний аналіз – розгляд ефективності та креативності (який контент залучає більше взаємодій).

в) Порівняльний аналіз – порівняння українських та світових медіа за якістю візуального контенту.

Для дослідження були обрані українські медіа: Українська правда; Суспільне; Ліга; 24 канал. Світові медіа: BBC News; The Guardian.

В таблиці 3.1. нижче узагальнені відомості про них:

Таблиця 3.1.

Охоплення аудиторії та платформи розповсюдження контенту в
українських і світових медіа

Медіа	YouTube 	Facebook 	Instagram 	TikTok 	Telegram 	X (Twitter) 	Viber 	WhatsApp
Українська правда	✓ (1,2 млн)	✓ (925 тис.)	✓ (209 тис.)	✓ (179 тис.)	✓ (173 тис.)	✓ (909,5 тис.)	✓ (31 тис.)	-
Суспільне	✓ (933 тис.)	✓ (539 тис.)	✓ (82,4 тис.)	✓ (-)	✓ (44,8 тис.)	✓ (14,4 тис.)	✓ (24 тис.)	✓ (8,1 тис.)
Ліга.net	✓ (130 тис.)	✓ (330 тис.)	✓ (33,7 тис.)	✓ (12 тис.)	✓ (44,8 тис.)	✓ (335 тис.)	-	✓ (3,7 тис.)
24 канал	✓ (8,22 млн)	✓ (2,5 млн)	✓ (186 тис.)	✓ (447 тис.)	✓ (215 тис.)	✓ (593 тис.)	✓ (37 тис.)	✓ (23 тис.)
BBC News	✓ (17,4 млн)	✓ (61 млн)	✓ (28,4 млн)	✓ (6,9 млн)	-	✓ (41,2 млн)	-	-
The Guardian	✓ (2,34 млн)	✓ (8,9 млн)	✓ (5,9 млн)	-	-	-	-	-

Джерело: сформовано самостійно.

Українські інтернет-медіа відрізняються від англомовних масштабом охоплення та специфікою присутності в соціальних мережах. Наприклад, у Facebook BBC News має понад 61 мільйон підписників, тоді як найпопулярніше українське медіа, 24 канал, лише 2,5 мільйона. Різниця очевидна й у використанні платформ: українські ЗМІ активно працюють у Viber і Telegram, тоді як світові медіа роблять ставку на Twitter (X) і TikTok. Подібна відмінність пояснюється тим, що в Україні месенджери стали основним джерелом новин для великої частини аудиторії, тоді як на Заході дискусії навколо суспільно важливих тем ведуться переважно у Twitter та Facebook.

У сучасному цифровому просторі соціальні мережі стали не лише каналом розповсюдження новинного контенту, а й повноцінною платформою для взаємодії з аудиторією. Однією з ключових особливостей соціальних мереж є переважання візуального контенту, який значно швидше і легше сприймається користувачами у порівнянні з текстовими матеріалами.

Таблиця 3.2 відображає основні типи контенту, які використовуються провідними українськими та міжнародними медіа у соцмережах. Зокрема, розглядаються такі формати, як фото, інфографіка, відео, стрімінг та інтерактивний контент. Включення цих елементів є важливим інструментом залучення уваги аудиторії та підвищення ефективності комунікації.

На основі даних можна побачити, які типи контенту є універсальними для всіх платформ, а які використовуються вибірково, залежно від специфіки медіа та особливостей соціальних мереж.

Таблиця 3.2.

Типи контенту, що використовуються в соцмережах

Медіа	Фото	Інфографіка	Відео	Стрімінг	Інтерактивний контент
Українська правда	✓	✓	✓	-	-
Суспільне	✓	✓	✓	✓	✓
Ліга.net	✓	✓	✓	-	-
24 канал	✓	✓	✓	✓	✓
BBC News	✓	✓	✓	✓	✓
The Guardian	✓	✓	✓	✓	✓

Джерело: сформовано самостійно.

Аналіз представлених даних дозволяє зробити кілька важливих висновків. По-перше, всі досліджені медіа використовують фото, інфографіку та відео, що свідчить про універсальність цих форматів у соціальних мережах.

Фото та відео є ключовими засобами комунікації, оскільки вони привертають більше уваги та забезпечують легше сприйняття інформації, тоді як інфографіка використовується для пояснення складних даних у зручній візуальній формі.

По-друге, стрімінги та інтерактивний контент використовуються вибірково, і їхня популярність залежить від специфіки медіа. Наприклад, BBC News, The Guardian, Суспільне та 24 канал активно застосовують стрімінгові трансляції, що дозволяє їм швидко інформувати аудиторію про важливі події в реальному часі. Водночас "Українська правда" та "Ліга.net" не використовують стрімінги, що може бути пов'язано зі специфікою їхньої подачі новин та форматом роботи редакцій.

По-третє, інтерактивний контент, який включає тести, опитування, інтерактивні інфографіки та доповнену реальність, застосовується тільки деякими медіа. Його використовують Суспільне, 24 канал, BBC News та The Guardian, що свідчить про їхнє прагнення до залучення аудиторії та активного взаємозв'язку з нею. Таким чином, аналіз показує, що найбільш універсальними форматами для соцмереж є фото, відео та інфографіка, тоді як стрімінги та інтерактивний контент є додатковими інструментами, які застосовуються відповідно до стратегії конкретного медіа. Враховуючи швидкий розвиток цифрових технологій, можна очікувати, що візуальний та інтерактивний контент у соцмережах надалі відіграватиме ще більшу роль у залученні та утриманні уваги аудиторії.

Формати подачі контенту теж мають свої особливості. Англomовні медіа, зокрема The Guardian та The New York Times, розвивають візуальний сторітелінг, інтерактивні графіки та лонґриди, які поєднують текст, зображення, відео та анімацію в одному матеріалі. Українські ж видання зосереджуються переважно на оперативних текстових новинах та відеоконтенті, рідше використовуючи інтерактивні інструменти. Така ситуація може бути наслідком менших фінансових можливостей та інших споживчих

звичок української аудиторії, яка звикла до традиційного новинного формату й не завжди віддає перевагу мультимедійним матеріалам.

1) Аналіз візуального контенту медіа «Українська правда»:

Загальна характеристика медіа «Українська правда» була вибрана для аналізу як одне з найвпливовіших незалежних онлайн-видань в Україні, що активно висвітлює політичні, економічні та суспільні події. Особливістю цього медіа є його аналітичний підхід до подачі матеріалів, незалежність редакційної політики та висока залученість аудиторії. Видання активно використовує мультимедійні формати та інтерактивний контент для залучення читачів.

Редакція «Української правди» працює в кількох основних напрямках: оперативні новини, аналітичні статті, розслідування, блоги та авторські колонки. Візуальний контент відіграє важливу роль у структурі публікацій медіа, оскільки використовується як засіб підсилення емоційного сприйняття інформації та створення впізнаваного стилю видання.

Було проаналізовано 70 публікацій медіа «Українська правда», з яких:

- 10 матеріалів у Facebook;
- 10 матеріалів у Telegram;
- 10 матеріалів на офіційному сайті;
- 10 публікацій в Instagram;
- 10 відеоматеріалів на YouTube;
- 10 публікацій у Twitter (X);
- 10 матеріалів у Viber;
- 10 постів у TikTok.

Ілюстраційний блок є обов'язковим у більшості матеріалів, опублікованих «Українською правдою». Було помічено, що зображення, які додаються до публікацій, мають переважно інформаційний або аналітичний характер. Вони можуть бути як статичними (фотографії, графіки, схеми), так і динамічними (відео, інтерактивні елементи).

На офіційному сайті видання основними форматами візуального контенту є:

- Фотографії – використовуються у 55% матеріалів, переважно це портретні фото спікерів, фото з місця подій або архівні зображення.
- Інфографіка – зустрічається у 20% публікацій, найчастіше це схеми, пояснення або статистичні дані.
- Відео – 12% публікацій містять відеоматеріали, зазвичай це коментарі експертів або сюжети новин.
- Інтерактивні елементи – 8% матеріалів містять елементи взаємодії (опитування, тестові форми, інтегровані карти).

У Telegram редакція використовує формат коротких текстових повідомлень із додаванням фото або інфографіки. Telegram-канал має відкриті коментарі, що дозволяє аудиторії обговорювати матеріали.

В Instagram медіа публікує як фото, так і короткі відео. Візуальний контент тут адаптований для мобільного перегляду, часто використовується формат «каруселі» для пояснення складних тем.

На YouTube канал «Української правди» публікує довші відеосюжети, що містять аналітичні матеріали, розслідування та інтерв'ю. Відео мають високий рівень взаємодії, що свідчить про зацікавленість аудиторії. У X видання активно поширює короткі новини, додаючи текстові підводки та зображення. У Viber основний формат – це новинні повідомлення, які містять текст і одне зображення або посилання на повний матеріал. У TikTok редакція використовує короткі відеоформати, зазвичай із поясненням складних тем у спрощеному вигляді.

Висновки щодо візуального контенту медіа:

1. Найчастіше медіа публікує матеріали обсягом до 2500 символів. Якщо обсяг тексту перевищує цю межу, матеріали мають тенденцію до зменшення кількості переглядів у соцмережах.
2. Найбільш поширеними візуальними матеріалами є:
 - Фотографії – 55% публікацій;
 - Відео – 12%;
 - Інфографіка – 20%;

- Анімовані зображення або інтерактивні елементи – 8%.
- 3. При подачі матеріалів редакція частіше за все використовує:
 - Формат новинного заголовка – 47,2%;
 - Заголовок із кількома пояснювальними рядками – 18,4%;
 - Перекладення змісту статті у скороченому форматі – 13,1%.
- 4. Матеріали у Facebook, Telegram, Twitter (X) зазвичай повністю співпадають із матеріалами, опублікованими на офіційному сайті. Водночас для Instagram, TikTok та YouTube створюються адаптовані версії контенту – короткі відео, каруселі та інші формати, які мають кращу взаємодію із мобільною аудиторією.

Таким чином, «Українська правда» активно використовує візуальний контент для підвищення залученості аудиторії, при цьому віддаючи перевагу статичним зображенням та фотоілюстраціям. Відеоконтент використовується рідше, але має високий рівень взаємодії, особливо у форматі YouTube-інтерв'ю та розслідувань.

2) Аналіз візуального контенту медіа «Суспільне»:

Загальна характеристика медіа «Суспільне» було обране для аналізу як головний державний мовник України, який орієнтується на висвітлення соціально важливих подій, незалежну журналістику та інформування населення. Особливістю цього медіа є його офіційний статус, широка мережа регіональних представництв та великий акцент на суспільно-політичні теми. Контент «Суспільного» охоплює телебачення, радіо та цифрові платформи, що робить його одним із найбільш багатоформатних медіа в Україні.

Редакція активно використовує мультимедійні інструменти для забезпечення максимальної інформативності матеріалів. Велика увага приділяється візуальному контенту, особливо відео, що відіграє важливу роль у розширенні охоплення аудиторії.

Для аналізу було відібрано 60 публікацій, розподілених таким чином:

- 10 матеріалів у Facebook;
- 10 матеріалів у Telegram;

- 10 матеріалів на офіційному сайті;
- 10 публікацій в Instagram;
- 10 відеоматеріалів на YouTube;
- 10 матеріалів у Viber.

Формати візуального контенту Візуальний контент у «Суспільному» є різноманітним та залежить від платформи, на якій публікується матеріал. Було відзначено, що видання віддає перевагу відеоформатам, оскільки більшість матеріалів супроводжується відеорепортажами, уривками з ефірів або аналітичними поясненнями.

На офіційному сайті основними форматами є:

- Відео – використовуються у 60% публікацій, зокрема новинні сюжети та репортажі.
- Фотографії – 30% матеріалів містять супровідні зображення, що допомагають візуалізувати текстові публікації.
- Інфографіка – зустрічається у 8% публікацій, особливо у матеріалах, що стосуються статистичних даних.
- Анімовані елементи – 2% матеріалів містять інтерактивні графіки або анімації.

У Telegram видання адаптує новини у форматі коротких текстових повідомлень із доданими відео або фото. Цей канал є одним із основних джерел швидкого поширення інформації.

В Instagram активно використовуються короткі відео-уривки з репортажів, фото-історії та каруселі з поясненнями ключових подій.

На YouTube головний формат – це довгі відео, що включають репортажі, інтерв'ю та прямі ефіри. Вони мають високий рівень залученості, особливо в кризові періоди або під час виборів.

У Viber матеріали публікуються у форматі текстових повідомлень із супровідними фото або короткими відео.

Висновки щодо візуального контенту медіа:

1. «Суспільне» віддає перевагу відеоформату, що відображається у високій частоті використання відео у публікаціях (60%).

2. Найпоширенішими візуальними матеріалами є:

- Відео – 60%;
- Фотографії – 30%;
- Інфографіка – 8%;
- Анімовані елементи – 2%.

3. Формати подачі матеріалів відрізняються залежно від платформи.

В YouTube публікуються повні репортажі та інтерв'ю, у Telegram і Viber – короткі текстові новини з фото, у Instagram – скорочені відеофрагменти та каруселі.

4. Контент у Facebook та Telegram часто дублюється, тоді як Instagram і YouTube вимагають адаптації через специфіку аудиторії цих платформ.

Таким чином, «Суспільне» використовує різні підходи до візуального контенту залежно від платформи. Основний акцент робиться на відеоматеріалах, що дозволяє швидко та доступно доносити інформацію до аудиторії, особливо в умовах постійно змінюваної новинної картини.

3) Аналіз візуального контенту медіа «Ліга.net»:

Загальна характеристика медіа «Ліга.net» була обрана для аналізу через її статус провідного онлайн-видання в Україні, яке спеціалізується на висвітленні економічних, політичних і бізнесових новин. Видання відоме своєю строгістю у подачі інформації та відсутністю розважального контенту. Головна особливість полягає в тому, що «Ліга.net» орієнтована переважно на аналітичний підхід, а не на швидку подачу новин, що накладає особливості й на візуальну складову матеріалів.

Контент видання орієнтований на професійну аудиторію, що вимагає чіткої структури та візуальної подачі інформації через графіки, діаграми, таблиці та мінімалістичний дизайн публікацій. «Ліга.net» майже не

використовує емоційно забарвлені зображення, уникаючи клікбейтних заголовків і яскравих фото.

Для аналізу було відібрано 60 публікацій, розподілених таким чином:

- 10 матеріалів у Facebook;
- 10 матеріалів у Telegram;
- 10 матеріалів на офіційному сайті;
- 10 публікацій в Instagram;
- 10 відеоматеріалів на YouTube;
- 10 постів у TikTok.

Підхід «Ліга.net» до візуального контенту відрізняється від традиційних українських ЗМІ, оскільки його головна мета не створити яскраву картинку, а допомогти аудиторії зрозуміти складні економічні чи політичні процеси. Весь візуальний контент має строго інформаційний характер.

На офіційному сайті основними форматами є:

- Інфографіка – використовується у 50% публікацій, є головним візуальним елементом, що структурує дані у зрозумілий формат.
- Фотографії – присутні у 25% матеріалів, але зазвичай вони виконують роль супровідних зображень і рідко є основною складовою контенту.
- Відео – становлять 15% матеріалів, головний акцент робиться на короткі аналітичні ролики.
- Анімовані графіки та інтерактивні елементи – 10% матеріалів містять такі елементи для пояснення складних тем.

Telegram використовується як платформа для публікації коротких новин та інфографіки. Особливістю є те, що часто дописи містять лише текстові підсумки без додаткових фото або відео.

В Instagram «Ліга.net» рідко використовує яскраві зображення, а натомість публікує аналітичні пости у форматі каруселей, що розбивають складні теми на короткі інформаційні блоки.

На YouTube канал медіа орієнтований на пояснення складних тем. Відео мають чітку структуру, включають елементи графіки та використовують спокійний стиль подачі без емоційної експресії.

У TikTok «Ліга.net» не конкурує з розважальними медіа, а тестує короткі відеоформати для швидкої подачі інформації. Найчастіше це пояснення економічних змін у форматі коротких фактів.

Висновки щодо візуального контенту медіа:

1. «Ліга.net» є лідером серед українських медіа за використанням інфографіки її частка складає 50% від усіх публікацій.
2. Найпоширенішими візуальними матеріалами є:
 - Інфографіка – 50%;
 - Фотографії – 25%;
 - Відео – 15%;
 - Анімовані графіки – 10%.
3. У соціальних мережах видання адаптує контент під особливості платформи: у Telegram акцент робиться на текстові повідомлення, у Instagram – на аналітичні каруселі, у TikTok – на короткі відео з інфографікою.
4. Загальний стиль «Ліга.net» унікає емоційності, акцентуючи увагу на сухих фактах, структурованості та діловій подачі матеріалів.

Таким чином, «Ліга.net» демонструє інший підхід до роботи з візуальним контентом у порівнянні з іншими українськими медіа.

4) Аналіз візуального контенту медіа «Ліга.net»:

«Ліга.net» була обрана для аналізу як одне з провідних українських медіа, що спеціалізується на висвітленні економічних, політичних та соціальних подій. Його особливість полягає в тому, що видання орієнтоване на аналітичний контент, а не лише на оперативні новини.

Основний акцент робиться на структуровану інфографіку, мінімалістичний дизайн матеріалів та аналітичні відео. У порівнянні з іншими українськими ЗМІ, «Ліга.net» використовує візуальний контент у менш емоційній формі, зосереджуючись на подачі фактів та числових даних.

Для аналізу було відібрано 60 матеріалів:

- 10 у Facebook;
- 10 у Telegram;
- 10 на офіційному сайті;
- 10 в Instagram;
- 10 відеоматеріалів на YouTube;
- 10 публікацій у TikTok.

Ілюстраційний блок є обов'язковим у більшості матеріалів, опублікованих «Ліга.net». Було помічено, що значна частина візуального контенту носить аналітичний характер. Зображення зазвичай супроводжуються підписами, що пояснюють представлені графіки або статистичні дані.

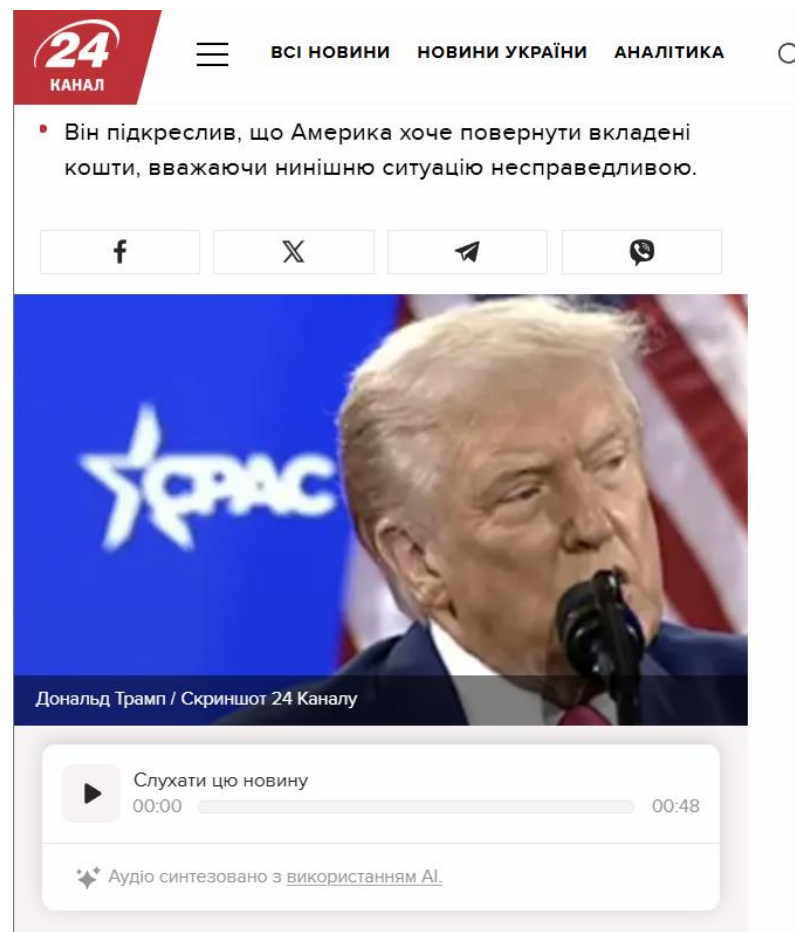

Рис. 3.1. Використання візуального контенту на сайті «24 каналу»

Джерело: [66].

На рисунку 3.1 представлено один із прикладів використання візуального контенту на сайті «24 каналу», що відображає особливості мультимедійної подачі новин. Матеріал містить скріншот із відео, який виконує роль основного візуального елемента, що підсилює текстову частину новини.

По-перше, редакція не створює унікального візуального контенту, а використовує кадр з відеотрансляції. Використання скріншотів є способом швидко ілюструвати матеріал без додаткових ресурсів на обробку зображень, але це також зменшує якість візуального ряду, що у даному випадку зображення має помітні артефакти та нерівкість, що негативно впливає на загальне сприйняття.

Другий важливий аспект – це аудіоформат новини, що додається до тексту. З одного боку, дає можливість споживати контент у зручній формі, наприклад, під час керування авто чи виконання інших справ. Проте тут варто звернути увагу на примітку «Аудіо синтезовано з використанням AI», що піднімає питання якості подачі та довіри до автоматично згенерованого голосу, тобто чи дійсно аудіоверсія передає всі нюанси тексту, чи вона створена просто «для галочки».

Такий приклад ілюструє швидкісний підхід до роботи з візуальним контентом у цифрових медіа: використання скріншотів замість оригінальних фото, автоматичне озвучення тексту та базова інтеграція з соцмережами.

На офіційному сайті представлені такі основні формати:

- Інфографіка (50%) – ключовий інструмент для пояснення складних економічних процесів.
- Фотографії (25%) – використовуються для ілюстрації статей, але не є основним контентом.
- Відео (15%) – публікуються здебільшого у форматі коротких аналітичних пояснень.
- Анімовані графіки та інтерактивні елементи (10%) – зустрічаються у матеріалах, пов'язаних із фінансовими ринками або виборчими процесами.

У Telegram матеріали мають лаконічний формат: короткий текст з доданою інфографікою. Коментарі під постами відсутні, що є типовим для українських ділових медіа.

В Instagram «Ліга.net» використовує каруселі з основними тезами матеріалу та візуальними підсумками новин. Інстаграм-сторіз майже не використовуються.

На YouTube медіа публікує аналітичні відео, у яких експерти розбирають складні теми. Формат подачі відрізняється від традиційних новинних сюжетів – це більше схоже на лекції чи презентації.

У TikTok редакція тестує короткі відео з ключовими фактами або інфографікою, адаптуючи контент під молоду аудиторію.

Висновки щодо візуального контенту медіа:

1. Найчастіше медіа публікувало матеріали обсягом до 2500 символів. Якщо обсяг тексту збільшувався, то спостерігалась тенденція до зменшення кількості візуальних елементів у таких матеріалах.

2. Найбільш поширеними візуальними матеріалами були:

- Інфографіка – 50%;
- Фотографії – 25%;
- Відео – 15%;
- Анімовані графіки – 10%.

3. При подачі матеріалу редакція найчастіше використовувала:

- Формат новинного заголовка (48,3%);
- Заголовок із кількома пояснювальними реченнями (18,5%);
- Перекладення змісту статті у короткому форматі (14,2%).

4. Контент у Facebook та Telegram здебільшого дублює публікації з сайту, тоді як Instagram та TikTok потребують адаптації у формат каруселей і коротких відео.

Таким чином, «Ліга.net» робить ставку на аналітичний стиль подачі інформації, використовує мінімум емоційного контенту, але активно залучає

графіки та схеми. Це відрізняє його від традиційних новинних платформ, орієнтованих на швидку подачу новин та емоційний вплив на аудиторію.

5) Для аналізу візуального контенту медіа BBC News та The Guardian також було відібрано по 10 публікацій з кожної платформи. Цікавий момент: на відміну від багатьох міжнародних медіа, The Guardian не має акаунтів у TikTok та Telegram, оскільки не вважає ці платформи ефективними для своєї аудиторії. Основний акцент робиться на Facebook та X, де вони публікують довші анонси до матеріалів. На YouTube видання розміщує довгі документальні відео, що мають аналітичний характер.

Можна зробити висновок, що візуальний контент британських медіа суттєво відрізняється від українських як за рівнем якості, так і за підходами до подачі інформації. Якщо BBC News працює у більш «сухому» інформаційному стилі, то The Guardian експериментує з візуальним сторітелінгом, що робить його більш привабливим для глибокого занурення у тему.

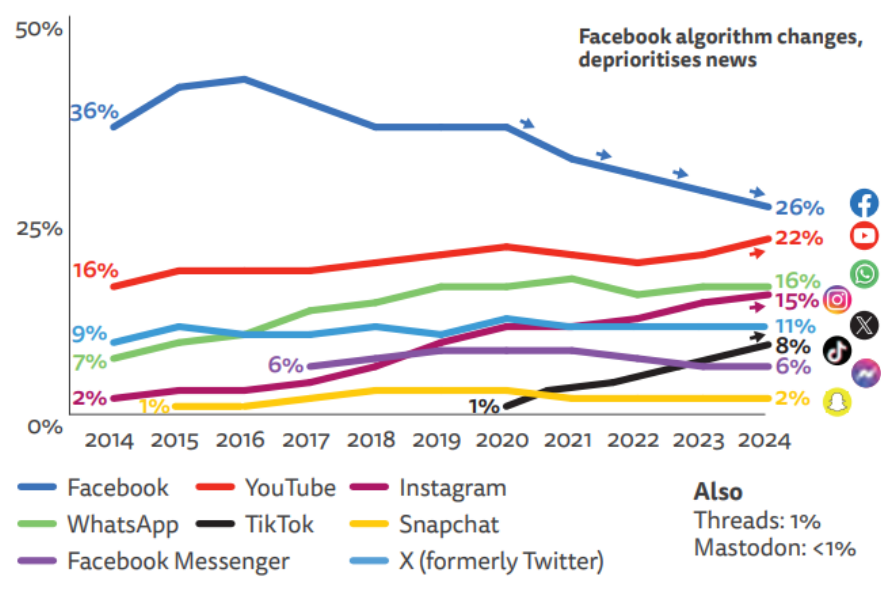

Рис. 3.2. Частка людей, які використовували кожну мережу для новин протягом 2014-2024 рр.

Джерело: [60].

Reuters Institute for the Study of Journalism – це один із провідних дослідницьких центрів у сфері журналістики, який діє при Оксфордському університеті. Його головна мета – дослідження глобальних тенденцій у медіаіндустрії, аналіз змін у споживанні новинного контенту, вплив цифрових технологій на традиційні ЗМІ. Щорічно інститут публікує Digital News Report, який є одним із найавторитетніших звітів про стан сучасної журналістики [60].

В звіті за 2024 рік дослідники наголошують на помітних змінах у медіаспоживанні аудиторії, зокрема щодо використання соціальних мереж та довіри до новин. Виявлені тенденції дозволяють оцінити напрями розвитку цифрової журналістики та виклики, які стоять перед медіа [60].

По-перше, відбулося зменшення використання Facebook як платформи для отримання новин. За даними дослідження, у багатьох країнах, особливо за межами Європи та США, аудиторія поступово відмовляється від Facebook на користь альтернативних платформ, таких як месенджери (WhatsApp) та відеоплатформи (YouTube, TikTok) [60]. Загальний рівень використання Facebook для новин за останній рік знизився на 4% [60].

По-друге, структура новинного споживання стала більш фрагментованою. Якщо десять років тому більшість новин у соцмережах поширювалися переважно через Facebook та YouTube, то тепер як мінімум шість платформ мають аудиторію понад 10% респондентів. Зокрема, YouTube використовується для новин 31% опитаних, WhatsApp – 21%, TikTok – 13%, що вперше перевищує показники Twitter (10%), який зараз має назву X [60].

По-третє, відеоконтент стає домінуючою формою новинної комунікації. Близько 66% аудиторії регулярно переглядають короткі новинні відео, а 51% – більш довгі аналітичні формати [60]. Важливим є те, що переважна більшість відеонovin (72%) споживається на платформах соцмереж, а не на сайтах традиційних ЗМІ (22%), що створює нові виклики для монетизації журналістського контенту [60].

Окрему увагу у звіті приділено довірі до новин у цифровому середовищі. Загальний рівень довіри до новин становить 40%, що залишається стабільним

у порівнянні з минулим роком, але на 4% нижче, ніж під час пандемії COVID-19 [59].

Також зростає проблема інформаційних маніпуляцій та недостовірності контенту. Близько 59% опитаних висловлюють стурбованість через фейки та дезінформацію в інтернеті [60]. Найвищий рівень занепокоєння зафіксований у США (72%) та Південній Африці (81%), що пов'язано із виборчими процесами та розповсюдженням політичної пропаганди [60].

Ще одним важливим трендом є зниження ролі офіційних новинних сайтів як основного джерела інформації. Лише 22% респондентів використовують сайти медіа для отримання новин, що на 10% менше, ніж у 2018 році [60]. Більшість аудиторії отримує інформацію через соцмережі, пошукові системи та агрегатори новин, що ускладнює процес встановлення первинного джерела інформації [60].

Також спостерігається зміна впливових інформаційних фігур у соцмережах. У таких платформах, як YouTube і TikTok, все більшу роль відіграють блогери, незалежні журналісти та політичні коментатори, тоді як на Facebook та X (Twitter) традиційні медіа ще зберігають певний авторитет [60].

Ще один важливий аспект звіту – роль штучного інтелекту у створенні новинного контенту. Дослідження показує, що більшість аудиторії негативно ставиться до використання ШІ для написання політичних та аналітичних новин. Водночас ШІ більш прийнятний для допоміжних завдань, таких як переклад, транскрибування та технічна обробка матеріалів [60].

Цей фактор ставить перед журналістською сферою етичні виклики, оскільки автоматизоване створення контенту може призвести до розмиття стандартів достовірності та відповідальності за новини [60].

Звіт також відзначає збільшення рівня "новинної втоми" серед аудиторії. Близько 39% респондентів зізналися, що іноді або часто уникають новин, що на 3% більше, ніж у минулому році [60]. Найбільш значне зростання цього показника зафіксовано у таких країнах, як Бразилія, Іспанія, Німеччина та Фінляндія [60].

Причини цього явища можуть включати:

- Перенасичення інформацією та відчуття емоційної перевантаженості.
- Негативний тон новин, що може викликати стрес та зниження зацікавленості у подіях.
- Відсутність довіри до медіа, пов'язана з поширенням дезінформації та політичної упередженості деяких ЗМІ [60].

Звіт Reuters Institute за 2024 рік підтверджує кардинальні зміни у споживанні новинного контенту. Традиційні медіа втрачають вплив, тоді як основні новинні потоки поступово переходять у соціальні мережі, месенджери та відеоплатформи. У той же час аудиторія все більше стикається з інформаційним перевантаженням, фейковими новинами та зниженням довіри до медіа [59].

Ключовими викликами для сучасної журналістики залишаються:

- Адаптація до відео- та мультимедійного контенту.
- Підвищення рівня достовірності новин та боротьба з фейками.
- Етичне використання штучного інтелекту у журналістиці [60].

У майбутньому можна очікувати подальшого розширення впливу незалежних журналістів, блогерів та цифрових платформ, що змінює традиційну структуру медіа. Проте для збереження якості журналістики та довіри до новин необхідно впроваджувати механізми перевірки фактів, прозору редакційну політику та адаптацію до цифрового середовища.

3.2. Прийоми та техніки візуалізації у Facebook, Instagram і TikTok

Соціальні мережі стали ключовим простором для споживання та розповсюдження інформації, що зумовило трансформацію візуального контенту та адаптацію його під специфіку кожної платформи. Facebook, Instagram та TikTok мають різні алгоритми ранжування, особливості роботи з аудиторією та формати подачі контенту, що впливає на ефективність

використання візуальних матеріалів у журналістському та комерційному середовищі.

Одним із визначальних факторів успішного просування інформації є вибір відповідного формату візуального контенту, який найкраще підходить до певної соцмережі. Якщо у Facebook переважає поєднання текстових і графічних матеріалів, то Instagram робить акцент на візуальну складову через фото, сторіс і каруселі, а TikTok повністю орієнтований на відео. Таким чином, для ефективної взаємодії з аудиторією важливо розуміти, які формати контенту є найбільш популярними та які показники взаємодії вони мають.

З метою визначення ефективності різних типів візуального контенту в соціальних мережах проведено аналіз їхнього охоплення та рівня взаємодії. У таблиці 3.3 представлено порівняльні дані про популярність основних форматів контенту у Facebook, Instagram та TikTok, а також середній рівень взаємодії користувачів із кожним із них. Ці показники дають змогу оцінити, який візуальний контент найбільше відповідає специфіці кожної платформи, та вказують на тренди у використанні мультимедійних матеріалів.

Таблиця 3.3.

Формати візуального контенту та їхня популярність у соцмережах

Формат контенту	Facebook (охоплення, %)	Instagram (охоплення, %)	TikTok (охоплення, %)	Середній рівень взаємодії (%)
Фото	48	50	15	3.2
Інфографіка	55	40	10	4.5
Відео (коротке)	67	75	95	8.9
Відео (довге)	40	45	55	6.1
Сторіс	35	85	70	10.2
Каруселі	30	65	35	7.8
Стрімінг	50	10	5	4.3
GIF/Мем-контент	20	25	40	5.6

Джерело: сформовано самостійно.

Аналіз даних із таблиці 2.3 дозволяє зробити кілька ключових висновків щодо популярності різних форматів контенту в соцмережах. Найвищий рівень

охоплення демонструє коротке відео, особливо в TikTok (95%) та Instagram (75%), що пояснюється особливістю цих платформ, орієнтованих на швидкий перегляд динамічного контенту. У Facebook цей показник дещо нижчий (67%), оскільки платформа поєднує різні типи інформаційних матеріалів і має іншу аудиторію.

Щодо сторіс, їхня популярність найвища в Instagram (85%), що пов'язано з алгоритмами платформи та активною інтеграцією цього формату в стратегії комунікації брендів. TikTok також активно використовує сторіс (70%), хоча основний фокус залишається на коротких відео. У Facebook цей формат менш поширений (35%), оскільки аудиторія соцмережі більше орієнтується на традиційний постовий контент.

Інфографіка має найбільше охоплення у Facebook (55%) через текстово-візуальний формат подачі новинного та аналітичного контенту, що дозволяє стисло передавати ключову інформацію. Водночас у TikTok (10%) цей формат майже не використовується, оскільки платформа робить акцент на відео.

Щодо стрімінгів, їхня ефективність найвища у Facebook (50%), оскільки ця платформа активно просуває формат прямих ефірів, тоді як у Instagram (10%) та TikTok (5%) цей формат менш затребуваний через орієнтацію на записаний контент.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що вибір формату візуального контенту повинен відповідати специфіці платформи. Facebook залишається орієнтованим на текстово-графічний контент, Instagram

Залучення аудиторії є одним із ключових показників ефективності контенту в соціальних мережах. Візуальний контент, який створюється для платформ Facebook, Instagram та TikTok, має різний рівень впливу залежно від формату, подачі та відповідності алгоритмам соцмереж. Особливо важливими є такі показники, як охоплення аудиторії (кількість переглядів), що вказує на відсоток користувачів, які взаємодіють із контентом після перегляду.

З метою аналізу цих аспектів було проведено дослідження популярних форматів візуального контенту та їхньої ефективності в трьох основних соцмережах.

У таблиці 3.4 представлено дані щодо середнього охоплення (у тисячах переглядів) різних форматів контенту у Facebook, Instagram та TikTok.

Таблиця 2.4

Вплив візуального контенту на залучення аудиторії

Формат контенту	Facebook (середнє охоплення, тис. переглядів)	Instagram (середнє охоплення, тис. переглядів)	TikTok (середнє охоплення, тис. переглядів)
Фото	120	140	50
Інфографіка	150	110	30
Відео (коротке)	250	280	500
Відео (довге)	180	160	320
Сторіс	90	400	420
Каруселі	100	230	190
Стрімінг	200	50	20
GIF/Мем-контент	80	130	250

Джерело: сформовано самостійно.

Аналіз отриманих даних дозволяє зробити кілька ключових висновків щодо впливу різних форматів візуального контенту на рівень залучення аудиторії в соцмережах.

Короткі відео (Reels, TikTok-ролики, Shorts) мають найвищий рівень охоплення серед усіх платформ. У TikTok цей показник становить 500 тис. переглядів у середньому, що суттєво перевищує аналогічні значення у Facebook (250 тис.) та Instagram (280 тис.). Це пояснюється особливістю TikTok як відеоплатформи, алгоритми якої активно просувають короткий динамічний контент.

Сторіс у Instagram та TikTok демонструють високу ефективність (400-420 тис. переглядів), що пов'язано з інтерактивними можливостями цього формату, такими як опитування, реакції, стікери та можливість швидкого доступу до контенту без необхідності прокручування стрічки. У Facebook цей

показник значно нижчий (90 тис.), оскільки платформа менше орієнтована на швидкоплинний контент.

Фото та інфографіка залишаються затребуваними у Facebook, де вони набирають 120-150 тис. переглядів, тоді як у TikTok цей формат малопопулярний (50-30 тис.). Це пояснюється тим, що Facebook традиційно орієнтований на новинний і текстово-візуальний контент, тоді як TikTok майже повністю базується на відеоформаті.

Стрімінг у Facebook (200 тис. переглядів) має вищий рівень залучення, ніж в Instagram (50 тис.) та TikTok (20 тис.), що пояснюється активним просуванням платформи Facebook Live.

Хештеги є одним із ключових інструментів підвищення видимості контенту в соціальних мережах. Вони допомагають користувачам знаходити релевантний контент, полегшують алгоритмам платформ його ранжування та безпосередньо впливають на охоплення та рівень взаємодії з аудиторією.

Залежно від кількості та релевантності хештегів, контент може отримувати більший чи менший приріст органічного охоплення. При цьому ефективність хештегів відрізняється залежно від платформи: у Facebook їхня роль є менш значущою, у той час як Instagram та TikTok значно активніше використовують механізм тагування контенту.

У таблиці 3.5 представлено дані про середнє охоплення контенту в Facebook, Instagram та TikTok залежно від кількості хештегів у пості, а також середній приріст взаємодії користувачів.

Таблиця 3.5.

Аналітика використання хештегів і їхній вплив на видимість контенту

Кількість хештегів у пості	Facebook (середнє охоплення, тис. переглядів)	Instagram (середнє охоплення, тис. переглядів)	TikTok (середнє охоплення, тис. переглядів)	Середній приріст взаємодії (%)
1-3	80	150	250	3.5
4-6	120	200	320	5.8
7-10	90	180	400	4.2
10+	60	130	280	2.1

Джерело: сформовано самостійно.

Аналіз представлених у таблиці даних дозволяє зробити висновки щодо оптимальної кількості хештегів для підвищення охоплення контенту в соціальних мережах.

Найефективнішою стратегією для Instagram та TikTok є використання 4-6 хештегів, що забезпечує найвище середнє охоплення (200 тис. у Instagram, 320 тис. у TikTok) та максимальний приріст взаємодії (5.8%). Це пояснюється тим, що алгоритми цих платформ сприяють просуванню контенту, який містить релевантні, але не надмірно велике число тегів.

У Facebook найкраще працює стратегія 4-6 хештегів (120 тис. переглядів), проте загальний рівень впливу хештегів тут менший, ніж у Instagram та TikTok. Це свідчить про те, що алгоритми Facebook меншою мірою орієнтуються на тагування контенту, на відміну від платформ, де основний механізм пошуку базується на хештегах.

Використання понад 10 хештегів призводить до зниження ефективності у всіх трьох платформах, що підтверджується низьким рівнем приросту взаємодії (2.1%). Це може бути наслідком алгоритмічного обмеження або сприйняття контенту як "спаму" з боку користувачів.

TikTok демонструє найбільший вплив хештегів на охоплення, особливо у категорії 7-10 хештегів (400 тис. переглядів), що вказує на значний вплив ключових слів на популярність відео в рекомендаціях.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що ефективність використання хештегів безпосередньо залежить від платформи. У Facebook їхній вплив є помірним, тоді як у Instagram та TikTok правильний підбір і оптимальна кількість хештегів здатні суттєво збільшити охоплення контенту та рівень взаємодії з аудиторією.

Алгоритми соціальних мереж відіграють вирішальну роль у визначенні того, який контент отримає більше охоплення та взаємодії. Ранжування публікацій залежить від багатьох факторів, зокрема від якості контенту, рівня взаємодії з ним, тривалості перегляду відео, а також швидкості реакції користувачів у перші хвилини після публікації.

Facebook, Instagram і TikTok мають різні механізми ранжування, що пояснює різницю у популярності окремих форматів. У TikTok головним фактором є інтенсивність взаємодії та швидкість реакції аудиторії, тоді як Facebook більше орієнтований на загальний рівень залучення та якість зображень, а Instagram балансує між інтерактивними елементами та алгоритмічним просуванням трендів.

Для детального аналізу було оцінено вплив ключових факторів ранжування на популярність контенту в кожній із платформ. У таблиці 3.6 представлено відсоткові показники того, наскільки сильно певні елементи впливають на алгоритмічне просування контенту в Facebook, Instagram та TikTok.

Таблиця 3.6.

Вплив візуальних алгоритмів на ранжування контенту

Фактор ранжування	Facebook (вплив на ранжування, %)	Instagram (вплив на ранжування, %)	TikTok (вплив на ранжування, %)
Якість зображення	60	70	50
Тривалість відео	50	65	80
Кількість взаємодій (лайки, коментарі)	85	90	95
Частота публікацій	40	50	30
Наявність тексту на зображенні	30	20	10
Використання інтерактивних елементів (опитування, стікери)	75	85	90
Швидкість реакції на контент (перші 30 хв.)	90	95	98
Адаптація під алгоритми платформи (ключові слова, тренди)	80	85	92

Джерело: сформовано самостійно.

Результати дослідження підтверджують, що головним фактором ранжування у всіх трьох соцмережах є рівень взаємодії користувачів (лайки, коментарі, репости). TikTok показує найвищу чутливість до цього показника (95%), що пояснює, чому відео, яке швидко набирає популярність, може стати вірусним і зібрати мільйони переглядів.

Швидкість реакції користувачів у перші 30 хвилин після публікації є критично важливою у всіх соцмережах, але TikTok (98%) та Instagram (95%) найбільше орієнтовані на цей параметр. Це означає, що чим швидше користувачі взаємодіють із контентом, тим більше шансів на його потрапляння в рекомендації.

Якість зображення та тривалість відео також впливають на ранжування, але їхній вплив відрізняється залежно від платформи. У Facebook та Instagram висока якість зображень (HD/UHD) має значення (60-70%), тоді як у TikTok цей фактор менш важливий (50%), оскільки користувачі більше орієнтуються на динамічний контент.

Наявність тексту на зображенні негативно впливає на охоплення, особливо у TikTok (10%) та Instagram (20%). Це пояснюється алгоритмами, які просувають візуально чистий контент без зайвого текстового навантаження.

Інтерактивні елементи (стікери, опитування, гейміфікація) мають найвищий вплив на Instagram та TikTok (85-90%), що підтверджує ефективність форматів сторіс та інтерактивного контенту для підвищення залученості.

Адаптація контенту під тренди та алгоритми соцмереж (ключові слова, актуальні теги, челенджі) є важливою у всіх соцмережах, особливо у TikTok (92%) та Instagram (85%), де популярність значно залежить від вчасного використання популярних трендів.

Таким чином, результати дослідження свідчать про те, що оптимізація контенту під алгоритми кожної соцмережі є критично важливим аспектом його ефективності. Facebook більше орієнтується на якість візуального матеріалу та

загальну кількість взаємодій, тоді як Instagram і TikTok роблять ставку на швидкість реакції користувачів та інтерактивність контенту.

Сучасна медіаіндустрія переживає етап стрімкої трансформації, у центрі якої знаходиться візуальний контент. Його значення зростає не лише через зміну споживчих звичок, але й через розвиток новітніх технологій, які змінюють принципи створення, поширення та сприйняття інформації. Перспективи розвитку візуального контенту тісно пов'язані з такими ключовими тенденціями: автоматизацією, інтерактивністю, персоналізацією, адаптивністю до нових платформ та впровадженням ШІ у процеси генерації та аналізу контенту.

Останнє десятиліття продемонструвало різке зростання ролі візуальних форматів у журналістиці та медіакомунікаціях. Якщо раніше основним носієм інформації був текст, то нині інтерактивна графіка, відео, інфографіка та мультимедійний контент займають провідні позиції.

За даними останніх медіа-досліджень, понад 80% користувачів соціальних мереж взаємодіють із візуальним контентом частіше, ніж із текстовими матеріалами [43]. Це підтверджує, що майбутнє інформаційного простору буде ще більше зорієнтоване на мультимедійні формати, які зможуть швидше і зрозуміліше доносити інформацію до широкої аудиторії.

Також значну роль відіграє мобільна журналістика, яка спирається на візуальний контент. Динамічний розвиток платформ TikTok, Instagram Reels, YouTube Shorts показав, що короткі відео стали ефективним способом комунікації, зокрема для новинних платформ.

Однією з найбільш перспективних тенденцій розвитку візуального контенту є використання штучного інтелекту (ШІ) та автоматизованих систем генерації зображень і відео.

ШІ вже зараз відіграє значну роль у створенні графіки, відео та навіть журналістських матеріалів. Наприклад, нейромережі на основі машинного навчання дозволяють автоматично генерувати інфографіку, анімацію, гіф-анімації та навіть відеорепортажі без прямої участі людини.

Головні переваги використання ШІ у візуальному контенті:

- Швидке створення якісного графічного матеріалу без залучення дизайнерів.
- Автоматизація редагування та адаптації контенту для різних платформ.
- Генерація персоналізованих мультимедійних матеріалів для різних аудиторій.
- Аналіз поведінки користувачів і підбір найоптимальніших форматів подачі інформації.

Можливі ризики:

- Втрата автентичності контенту через масову автоматизацію.
- Поширення deepfake-технологій, які можуть використовуватися для маніпуляції суспільною думкою.
- Зниження довіри до цифрових зображень і відео через можливість їх модифікації штучним інтелектом.

Отже, у майбутньому ШІ буде не лише допоміжним інструментом для журналістів та дизайнерів, а й ключовим механізмом створення та оптимізації візуального контенту.

Зі зростанням обсягу інформації користувачі дедалі більше схильні споживати персоналізований контент. Це означає, що у найближчі роки візуальний контент у медіаіндустрії буде адаптуватися до індивідуальних уподобань користувачів.

Основні технології персоналізації контенту:

- Алгоритми поведінкового аналізу – визначення уподобань користувачів на основі їхньої активності.
- Генерація унікального візуального контенту для різних категорій аудиторії (наприклад, відеоновини адаптовані під мову, країну чи сферу інтересів користувача).
- Динамічний візуальний контент, що змінюється відповідно до дій глядача (інтерактивні відео, персоналізовані презентації, віртуальні тури).

Персоналізація вже використовується такими платформами, як Netflix, YouTube, Instagram, Facebook, що пропонують користувачам унікальну візуальну стрічку новин на основі їхньої активності. Очікується, що у журналістиці також будуть створюватися динамічні новини, які підлаштовуватимуться під інтереси аудиторії.

Ще одним напрямом розвитку візуального контенту є впровадження доповненої та віртуальної реальності у журналістиці та медіа.

AR-контент уже активно використовується у сфері мобільних додатків та соціальних мереж (наприклад, маски Instagram або фільтри TikTok). У журналістиці ця технологія дозволяє:

- створювати інтерактивні репортажі з можливістю перегляду історичних чи віртуальних подій у 3D;
- доповнювати статті анімованими 3D-графіками;
- проводити онлайн-екскурсії та інтерактивні дослідження місцевості.

Також варто зазначити, що VR-журналістика поступово розвивається як окремий жанр. У майбутньому новини можуть бути представлені у форматі віртуальних студій або навіть дозволяти глядачеві стати частиною подій через 360-градусні трансляції.

Візуальний контент у майбутньому буде створюватися з урахуванням омніканальної взаємодії. Це означає, що один і той самий матеріал буде адаптований для різних платформ у різних форматах.

Наприклад:

- Журналістський матеріал може мати інфографічну версію для Facebook, коротке пояснювальне відео для Instagram та TikTok, а також інтерактивну карту для вебсайту видання.
- Одна новина може бути доступною у вигляді статті, відеосюжету, графічної історії та стрімінгу.

Такий підхід дозволяє залучити аудиторію з різних платформ, а також збільшити рівень її взаємодії з контентом.

Перспективи розвитку візуального контенту свідчать про перехід від статичних зображень до інтерактивних та персоналізованих мультимедійних форматів. Журналістика все більше використовуватиме автоматизовані технології, ШІ, AR/VR, а контент стане більш адаптивним, динамічним та персоналізованим. Це відкриває нові можливості для комунікації між медіа та аудиторією, а також кардинально змінює підходи до подачі інформації.

Аналіз візуального контенту у соцмережах дозволив зробити низку важливих висновків. По-перше, найбільший рівень взаємодії з аудиторією мають відеоформати, особливо короткі відео, які отримують максимальне охоплення у TikTok та Instagram. Це пояснюється тим, що алгоритми цих платформ сприяють просуванню контенту, який має динамічну, інтерактивну та розважальну складову. Facebook, на відміну від TikTok та Instagram, все ще орієнтований на інфографіку, аналітичні зображення та текстово-візуальні формати. Щодо впливу хештегів на видимість контенту, то оптимальна кількість тегів для Instagram та TikTok складає 4-6 хештегів. Використання надмірної кількості хештегів (10+) не тільки не покращує охоплення, але може негативно вплинути на показники залучення через алгоритмічні обмеження платформ. Facebook менш залежний від механізму хештегів, оскільки його алгоритми надають більше переваги взаємодії користувачів із контентом, ніж текстовим маркуванням публікацій.

Важливим аспектом дослідження стало вивчення впливу алгоритмів соцмереж на ранжування візуального контенту. Усі три платформи використовують складні алгоритмічні системи, які визначають популярність контенту на основі таких показників, як швидкість реакції аудиторії (лайки, коментарі, репости в перші хвилини після публікації), якість візуального контенту, інтерактивні елементи (стікери, опитування) та релевантність контенту до популярних трендів. У TikTok та Instagram найбільш вагомим критерієм є динаміка взаємодії в перші 30 хвилин після публікації, тоді як Facebook більше орієнтується на стабільний рівень взаємодії впродовж певного часу.

Ще одним важливим спостереженням стало значення інтерактивних елементів у підвищенні залучення. Сторіс, каруселі, опитування та реакції у Instagram та TikTok показали найвищий рівень взаємодії з аудиторією, що підтверджує ефективність інтерактивного підходу в комунікації. Facebook також використовує подібні механізми, проте його основна аудиторія менш активно взаємодіє з інтерактивним контентом порівняно з Instagram та TikTok.

Таким чином, ефективне використання візуального контенту в соцмережах потребує розуміння алгоритмів платформ, адаптації контенту під формат кожної соцмережі та використання інтерактивних механізмів. Соціальні мережі постійно змінюють принципи ранжування, тому візуальний контент має не лише відповідати стандартам якості, але й відповідати запитам аудиторії, тенденціям платформи та формату споживання інформації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження візуального контенту в сучасних інтернет-медіа дозволило комплексно розглянути його види, функції, особливості використання у журналістиці та соціальних мережах, механізми впливу на аудиторію та тенденції розвитку. Аналіз матеріалів та проведенне дослідження дали змогу зробити низку важливих висновків, які підтверджують актуальність та важливість теми.

У ході дослідження було встановлено, що візуальний контент є невід'ємною частиною сучасної журналістики та значною мірою визначає спосіб подачі інформації в медіа. Виявлено, що його головні завдання полягають у передачі інформації у більш доступній формі, приверненні уваги аудиторії та підвищенні рівня взаємодії з контентом.

Було розглянуто основні види візуального контенту, серед яких: фотографії, інфографіка, відео, анімація, графіки та діаграми, карикатури, меми, стрімінги, інтерактивні візуалізації. Кожен із цих видів має свої особливості та виконує певні функції в журналістиці, включаючи пояснювальну, емоційну, маніпулятивну та аналітичну функції.

Також було досліджено роль таких елементів візуального контенту, як типографіка, колористика, композиція, що значно впливають на сприйняття інформації. Визначено, що використання правильних кольорових рішень, шрифтів та графічних елементів безпосередньо впливає на залучення аудиторії та ефективність медіа.

Аналіз сучасної журналістики показав, що візуальний контент є не лише додатковим, а часто й основним інструментом подачі новин. З розвитком цифрових платформ, особливо соціальних мереж, текстовий формат втрачає свою домінуючу роль, поступаючись місцем мультимедійним форматам.

Було розглянуто основні прийоми візуальної журналістики, серед яких: візуальний сторітелінг, інтерактивна інфографіка, пояснювальні відео та мультимедійні формати новин. Доведено, що ефективне використання цих

методів сприяє кращому розумінню матеріалу, підвищує довіру до джерела інформації та покращує рівень залучення аудиторії.

У процесі дослідження виявлено, що сучасна журналістика орієнтована на динамічний та інтерактивний контент. До основних тенденцій належать:

- Популярність короткого відео – цей формат домінує у соціальних мережах і стає основним способом споживання інформації.

- Збільшення ролі інфографіки – читачі віддають перевагу коротким, зрозумілим графічним елементам, які пояснюють складні теми у доступній формі.

- Інтерактивність контенту – елементи взаємодії з аудиторією (опитування, вбудовані графіки, можливість персоналізації контенту) значно підвищують залучення користувачів.

- Вплив соціальних мереж – медіа вимушені адаптувати контент під специфіку Facebook, Instagram, TikTok, що змінює підходи до його створення та подачі.

Дослідження засвідчило, що кожна соцмережа використовує різні підходи до візуалізації контенту.

- Facebook орієнтований на інфографіку, аналітичні графіки, статичні фото та довгі відео.

- Instagram використовує сторіс, каруселі, інтерактивні елементи та короткі відео, які привертають увагу та зберігають високий рівень взаємодії.

- TikTok – платформа, що базується на короткому відеоконтенті, алгоритмічному підборі популярних тем та активному залученні аудиторії через трендові формати.

Також було досліджено ефективність використання хештегів, алгоритмів ранжування контенту та факторів залучення аудиторії. Виявлено, що успіх контенту залежить від оптимального вибору формату, часу публікації та інтерактивних елементів.

Важливим аспектом дослідження стала оцінка алгоритмічних принципів роботи соціальних мереж, які визначають видимість та популярність контенту.

Було доведено, що ключові чинники впливу на алгоритми ранжування включають:

- Швидкість взаємодії з контентом (лайки, коментарі, репости у перші хвилини після публікації).
- Час перегляду відео (чим довше користувач дивиться відео, тим вища його ймовірність потрапити в рекомендації).
- Актуальність та відповідність трендам – алгоритми просувають контент, що відповідає популярним запитам.
- Використання інтерактивних елементів – реакції, опитування, клікабельні кнопки підвищують рівень залученості аудиторії.

Ці результати свідчать, що для ефективного використання візуального контенту необхідно враховувати особливості алгоритмів кожної соцмережі та адаптувати контент під їхні вимоги.

У майбутньому розвиток візуального контенту буде зосереджений на автоматизації, персоналізації та адаптації під мобільний формат.

Очікується подальше поширення:

- Штучного інтелекту у створенні контенту (автоматичне генерування зображень, відео, анімації).
- Оптимізації під мобільні пристрої – більшість контенту буде адаптована для швидкого перегляду у вертикальному форматі.
- Розширення інтерактивності – використання елементів доповненої реальності (AR), інтерактивних карт, анімованих графіків.
- Збільшення ролі відеоконтенту – текстові формати поступово відходять на другий план, поступаючись місцем мультимедіа.

Проведене дослідження підтвердило, що візуальний контент є невід'ємною частиною сучасних медіа. Він не лише доповнює текстову інформацію, але й часто стає головним інструментом комунікації, адаптуючись до вимог цифрових платформ та змін у поведінці аудиторії.

Для успішного використання візуального контенту в журналістиці необхідно враховувати специфіку соціальних мереж, алгоритми ранжування контенту та тренди медіаіндустрії. Майбутнє журналістики тісно пов'язане з мультимедійними форматами, а візуальна комунікація продовжить відігравати ключову роль у залученні та утриманні аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамс Ш. Як дизайн спонукає нас думати, відчувати, діяти : наук.-поп. видання. Київ : ArtHuss. 2022. 255 с.
2. Балаклицький М. Зображальна журналістика : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 84 с.
3. Баранецька А. Д. Візуалізація інформації як складник наповнення медіаконтенту. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2019. № 3 (39). С. 13-17.
4. Більчук О., Вовк О. Використання теорії кольору в освіті дітей 12-17 років. Інформаційні технології в сучасному світі: дослідження молодих вчених. 2024. С.109-110.
5. Вербовий Р. М. Інструментарій створення мультимедійного контенту. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: моногр. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2017. 284 с.
6. Вовк О.В., Більчук О.С., Манаков В.П. Залежність оформлення статей від типу журналу. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. 2024. Т. 1. С. 280-281.
7. Гаврилюк І.Л. Візуальний контент місцевої онлайн-журналістики: сучасні тенденції та проблеми. Образ. 2020. №1(33). С. 51-56 .
8. Голуб О. С. Роль ілюстрацій у новому медіакомунікаційному середовищі (тренди веб-дизайну). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 34 (73) № 2. Ч. 2 2023. С.123-130.
9. Городенко Л. Нові медіа: журналістика чи комунікація? Currentissues of mass communication. Київ. 2013. Вип. 14. С. 65–69.
10. Досенко А. К. Сучасний медійний контент комунікаційних платформ. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Т. 31 (70) № 3. Ч. 3. С. 205–209.

11. Жугай В., Кузнєцова Т. Особливості Telegram-каналів як новітніх інструментів медіа. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Т. 32. № 6. Ч. 3. С. 120–125.
12. Захарченко А. П. Інтернет-медіа: інтерактивний навч. посіб. Тернопіль : Крок. 2014. 198 с.
13. Зражевська Н. І. Теорія медіа та суспільства: навч. посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка. 2022. 198 с.
14. Зражевська Н. Нові медіа і нові форми комунікації в медіа культурі. Актуальні питання масової комунікації. 2013. № 14. С. 70-75.
15. Каретна О. О. Культура візуалізації в епоху цифрових технологій. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2022. Т. 1. С. 279–281.
16. Кіца М. Роль соціальних мереж у сучасній журналістиці. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки. 2018. № 896. С. 98–106.
17. Коваленок І. Як українські медіа використовують інстаграм. MediaLab. URL: <https://medialab.online/news/instapain>
18. Козиряцька С. А. Проблема виокремлення конфесійних ЗМІ з-поміж інших Інтернет-ресурсів. Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки. 2012. № 3. С. 109–114.
19. Корпусова М. Вербальні засоби привернення уваги читачів соціальної мережі Інстаграм. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2019. № 16. С. 105–108.
20. Кулаковська Х. Візуальний контент інтернет-ЗМІ: термінологічні засади досліджень. Вісник Книжкової палати. 2012. №6. С. 26-28.
21. Кулікова К.В. Візуальний контент як інструмент побудови ідентичності бренду: матеріали конференцій МНЛ, м. Дніпро, 10 листопада 2023 р. Дніпро: МНЛ. 2023. С.32-34.

22. Лагунова Н. 2 види візуального контенту (інфографіка, картинки). URL: <https://textum.com.ua/blog/2-vidi-vizualnogo-kontentu-infografikakartinki/>
23. Лісневська А., Фруктова Я. Аудіовізуальний контент: до питання ризиків впливу сучасних медіа. Інтегровані комунікації. 2019. №2 (8). С. 47–54.
24. Ліченко А. Інтерактивна візуалізація як спосіб представлення великих даних у медіа. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2019. Вип. 45. С. 230–237 .
25. Луман Н. Реальність мас-медіа / за ред. В. Іванова та М. Мінакова. Київ: ЦВП. 2010. 158 с.
26. Мацишина І. Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду) : підручник / за заг. ред. В. Шевченка. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка. 2017. 149 с.
27. Мудра І., Кухарська О. Месенджери як перспективна платформа для розповсюдження контенту ЗМІ. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістика. 2021. №1. С. 49–55.
28. Момот Н.М., Шурло А.В. Жанровий контент літературних журналів України/ А.В. Шурло, Н.М. Момот// Міждисциплінарні дослідження науки ХХІ століття : матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених та студентів (1 грудня 2022р., м. Київ).- Київ : Університет «КРОК» , 2022.- С.222-225.- <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/publiczna-informatsiya/internet-konferentsiya-2022-12-20.pdf>
29. Мордюк А. Вплив соціальних мереж на контент телевізійних випусків новин. Наукові записки Інституту журналістики : збірник наукових праць. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. Київ. 2014. № 57. С. 152–156.
30. Нерян С. Допис у соцмережі як мовленнєвий жанр інтернеткомунікації. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. Т. 1. Вип. 34. С. 66–70.

31. Норман Д. Емоційний дизайн: Чому ми любимо (або ненавидимо) речі довкола нас. Київ : ArtHuss. 2019. 308 с.
32. Олейник А. Роль символів емодзі та їх значення у спілкуванні онлайн. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2022. № 3. С. 108–114.
33. Плещенко К.В. Низові інтернет-блоги : діалогізування, структурування, функціонування телебачення: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.01; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. Київ. 2014. 160 с.
34. Полісученко А. Тренди розвитку цифрових соціокультурних комунікацій. Digital media: становлення новітньої комунікації : колект. монографія / за ред. М. М. Поплавського, Л. О. Кочубей. Київ : Вид. центр КНУКіМ. 2020. С. 188–209.
35. Рогова Т. Диджитал-публікації військового контенту оптимістичного спрямування: особливості ситуації в Telegram. Європейські цінності і медійні стандарти: контекст російсько-української війни : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 19–20 жовтня 2023 р.). Запоріжжя : ЗНУ. 2023. С. 111–116.
36. Рудченко А. Інфографіка та динамічна візуалізація як тренд сучасних медіа. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна монографія / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В. Е. Шевченко. Київ : Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну. Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2017. С. 75–82.
37. Садівничий В. Типи, види та особливості подання контенту кросмедіа. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: моногр.; за заг. ред. В. Е. Шевченко. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2018. С. 49–61.
38. Садівничий В., Поплавська Н., Дашченко Н., Синоруб Г., Яненко Я. Онлайн-журналістика. Підручник з крос-медіа. Schiller Publishing Youse : Bonn / Germany – Sibiu / Romania. 2015. С. 60–67.

39. Сашук Т. І. Особливості комунікації українських літераторів у соціальній мережі «Facebook». *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2020. Вип. XVIII (39). С. 60–66.
40. Семен Н. Роль соціальної мережі Instagram у популяризації журналістського контенту. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. 2022. № 1 (3). С. 74–79.
41. Семен Н., Казімова Ю. Соціальна мережа Instagram як сучасна платформа популяризації журналістського контенту. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. 2019. № 910 (3). С. 95–98.
42. Ситник О. Адикція та девіація мережної комунікації у сучасних digital media. *Digital media: становлення новітньої комунікації : колект. монографія / за ред. М. М. Поплавського, Л. О. Кочубей. Київ : Вид. центр КНУКіМ*. 2020. С. 210–223.
43. Солодовник, Д. Візуалізація даних у новітніх конвергентних медіа України. *Синопис: текст, контекст, медіа*. 29(2). 2023. С. 157–165.
44. Солодовник Д. Проєкти журналістики даних «The sigma awards»: особливості візуального контенту. *Obraz*. 2023. Vol.3 (43). С. 70–84.
45. Терещеня О. В. Розвиток візуалізації, її види та особливості, візуалізація образу України в іноземних ЗМІ. <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/53-dvadtysyat-tretya-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/575-rozvitok-vizualizatsiji-jiji-vidi-ta-osoblivosti-vizualizatsiya-obrazu-ukrajini-v-inozemnikh-zmi>
46. Тонкіх І. Ю. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНТУ. 2017 https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_98.pdf
47. Тріщук, Р. Л., Войтюк, Т. О. Візуальний контент у соціальних мережах. *Технологія і техніка друкарства*. (3(77)). 2020. С. 73–81.
48. Українська журналістика у світовому інформаційно-комунікаційному контексті: здобутки і перспективи: зб. наук. пр. за

матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. Н. Желіховська, А. Волобуєва, І. Євдокименко, Н. Сидоренко. Київ. 2023. 355 с.

49. Чабаненко М. Мультимедійність в інтернет-журналістиці : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : Просвіта. 2018. С. 80-84.

50. Шаманська А. С. Тренди у візуалізації даних в сучасних новинних онлайн-медіа. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2018. № 9. С. 32–36.

51. Шаманська А. С. Тренди у візуалізації даних в сучасних новинних онлайн-медіа. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2018. № 9(1). С. 32-36.

52. Швед О. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. 2014. № 3. С. 305–313.

53. Шевченко В. Наукові принципи застосування візуального контенту в друкованих. Образ. 2016. № 4(22). С. 6–14 .

54. Шевченко В. Мультимедійний контент: навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с .

55. Шевченко В. Візуалізація інформації в ЗМІ. Світ соціальних комунікацій. 2012. № 7. С. 78–81.

56. Шевченко В. Особливості контенту в сучасному журналістичному мисленні. Діалог: медіа студії. № 21. 2015. С.7-27.

57. Шевченко І. Сценарії смислотворення в медіадискурсі: когнітивний і мультимодальний аналіз. Науковий вісник Херсонського державного університету Серія Германістика та міжкультурна комунікація. 2023. № 1. С. 99–106.

58. Keller T. Television News: The Heart and How-To of Video Storytelling. Routledge. 2019. 488 p.

59. Lankow, J. Infographics: The Power of Visual Storytelling. URL:
<http://surl.li/umtpd>

60. Reuters Institute Digital News Report 2024. URL:
https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2024-06/RISJ_DNR_2024_Digital_v10%20lr.pdf

Ілюстративний матеріал:

61.CNN's Road to 270 Interactive. URL:
<https://edition.cnn.com/election/2024/electoral-college-map?game-id=2024-PG-CNN-ratings&game-view=map>

62.What is climate change? A really simple guide. URL:
<https://www.bbc.com/news/science-environment-24021772>

63.How is climate change affecting hurricanes, typhoons and cyclones? URL:
<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-42251921>

64.Track Covid-19 in the U.S. URL:
<https://www.nytimes.com/interactive/2023/us/covid-cases.html>

ДОДАТКИ

Додаток А

Види візуального контенту у ЗМІ

Тип	Опис	Платформи використання	Основні переваги	Недоліки
Фото	Статичні зображення, що використовуються для ілюстрації подій, репортажів або рекламних матеріалів.	Новинні сайти, соціальні мережі, друковані видання.	Простота сприйняття, швидке донесення інформації.	Не завжди передає всю суть події, потребує підпису або контексту.
Інфографіка	Графічне подання інформації у вигляді схем, карт, порівняльних таблиць для легкого сприйняття складних даних.	Новинні ресурси, аналітичні платформи, звіти, презентації.	Ефективне пояснення складних тем, високий рівень залучення.	Потребує навичок створення, складність сприйняття для певних аудиторій.
Коротке відео	Короткі відео тривалістю до 60 секунд, що використовуються для соціальних мереж, новинних платформ і реклами.	Instagram, TikTok, Facebook, YouTube Shorts.	Висока динамічність, адаптованість до мобільного формату.	Обмежена кількість інформації через короткий формат.
Довге відео	Відеоматеріали довшої тривалості (понад 1 хвилину), що використовуються для глибокого висвітлення тем, документальних сюжетів.	YouTube, новинні сайти, документальні платформи.	Глибоке висвітлення теми, можливість деталізації.	Високі витрати на виробництво, потреба у монтажі.
Анімація	Мультимедійні графічні елементи, які створюють рухомі візуальні ефекти та підвищують динаміку контенту.	Рекламні агентства, соціальні мережі, брендовий контент.	Залученість аудиторії через динаміку та графіку.	Потребує графічного дизайну та технологій для створення.
Графіки та діаграми	Графічне подання статистичних даних у вигляді стовпчикових, кругових, лінійних діаграм або гістограм.	Звіти, економічні та політичні аналітичні матеріали.	Легке розуміння статистики, зменшення інформаційного навантаження.	Можливе викривлення даних, залежність від коректного вибору параметрів.
Карикатури та ілюстрації	Художні або сатиричні ілюстрації, що додають емоційності та виразності матеріалам.	Газети, журнали, соціальні мережі, блоги.	Емоційне забарвлення, можливість сатиричного відображення подій.	Суб'єктивне сприйняття, можливість надмірного спрощення.
Мемі	Гумористичний контент, що швидко поширюється серед аудиторії та слугує для	Соціальні мережі, розважальні платформи.	Швидке поширення серед користувачів,	Може бути неетичним або використовуватись для дезінформації.

	розваги чи вираження соціальних позицій.		вірусний потенціал.	
Стрімінги (прямі ефіри)	Прямі трансляції подій, пресконференцій, спортивних змагань або соціальних дискусій у реальному часі.	Facebook Live, YouTube Live, Instagram Live, Twitch.	Оперативність, можливість взаємодії з аудиторією у реальному часі.	Вимагає стабільного інтернет-з'єднання, високе навантаження на платформу.
VR/AR-контент	Віртуальна та доповнена реальність, що дозволяє глибше занурюватися у контент за допомогою спеціальних технологій.	VR/AR-додатки, мобільні додатки, інтерактивні сайти.	Інтерактивність, залучення користувачів у новий формат контенту.	Потребує спеціального обладнання або додатків.
Інтерактивні візуалізації	Візуалізація великих масивів даних у вигляді інтерактивних карт, 3D-моделей або динамічних графіків.	Новинні портали, соціальні мережі, інтерактивні проекти.	Деталізація та динамічність, можливість аналізу даних у реальному часі.	Високий рівень технічних ресурсів для створення.
Гіф-анімація	Короткі анімовані зображення, що використовуються для привернення уваги та швидкої комунікації з аудиторією.	Соціальні мережі, електронні листи, месенджери.	Простота у використанні, швидке привернення уваги.	Має обмежений вплив, може бути неінформативним.

Додаток Б

Проблеми візуального контенту у сучасних медіа

Категорія проблеми	Опис проблеми	Причини виникнення	Наслідки для медіа аудиторії	Можливі шляхи вирішення
Інформаційне перевантаження	Надмірна кількість візуального контенту у медіа, що ускладнює сприйняття інформації.	Висока конкуренція між медіаплатформами, зростання кількості контенту в соцмережах.	Втрата концентрації у користувачів, низький рівень довіри до інформації, швидке забування контенту.	Фільтрація контенту, персоналізація новин, використання адаптивних алгоритмів для видачі релевантної інформації.
Фрагментарність уваги аудиторії	Користувачі споживають інформацію поверхнево, без глибокого аналізу.	Алгоритми соцмереж стимулюють перегляд коротких форматів контенту, швидке перемикання уваги.	Зниження якості журналістики, спрощення контенту, зменшення інтересу до серйозних аналітичних матеріалів.	Оптимізація формату контенту для різних типів платформ, баланс між коротким і глибоким контентом.
Дезінформація та маніпуляції	Візуальний контент може бути використаний для спотворення реальності, маніпуляції аудиторією.	Використання підроблених фото, відео-монтажу, deepfake-технологій.	Поширення фейкових новин, маніпуляція громадською думкою, загроза довіри до медіа.	Фактчекінг, маркування перевіреного контенту, розробка алгоритмів для виявлення підробок.
Низька якість візуального контенту	Відсутність професійного підходу до створення візуальних матеріалів, погана верстка, низька роздільна здатність графіки.	Використання безкоштовних графічних редакторів, нестача фінансування на якісний дизайн.	Втрата професійності журналістики, негативний вплив на сприйняття інформації аудиторією.	Інвестування в якісну графіку, використання професійних інструментів створення контенту.
Алгоритмічне обмеження охоплення	Візуальний контент у соцмережах ранжується алгоритмами, що визначають, що буде показано аудиторії.	Алгоритми платформ Facebook, Instagram, TikTok фільтрують контент на основі залученості користувачів.	Зменшення органічного охоплення контенту, концентрація аудиторії на вірусних матеріалах.	Використання SEO-оптимізації, застосування хештегів, адаптація контенту під алгоритми платформ.
Низька швидкість	Важкі зображення,	Використання великих файлів,	Зниження залученості	Оптимізація медіа-файлів,

завантаження контенту	відео та інфографіка можуть довго завантажуватися на мобільних пристроях.	відсутність оптимізації графіки для вебу.	аудиторії, відмова від перегляду контенту через довгий час завантаження.	використання адаптивних технологій та стислих форматів.
Проблема авторських прав	Використання візуального контенту без дозволу авторів, порушення прав на інтелектуальну власність.	Низька правова культура у соцмережах, відсутність механізмів контролю авторських прав у деяких медіа.	Судові позови, блокування контенту, репутаційні ризики для медіа.	Використання ліцензійних зображень, співпраця з авторами контенту, впровадження watermark-системи.
Дегуманізація через візуальний контент	Використання зображень безконтекстно, що може призвести до негативного ставлення до окремих груп людей.	Використання стереотипних образів у ЗМІ, маніпуляція візуальним рядом у політиці.	Поширення дискримінації, створення негативного образу соціальних груп.	Стандартизація журналістської етики, відповідальне використання візуального контенту.
Перекручення сенсу через редагування	Вибірковий монтаж фото або відео може змінювати сенс подій та вводити аудиторію в оману.	Використання монтажу для емоційного впливу, маніпуляція контекстом.	Дезінформація, спотворення реальності, втрата довіри до журналістики.	Створення прозорих правил редагування візуального контенту, фактчекінг відеоматеріалів.
Стигматизація та етичні проблеми	Невідповідне використання візуального контенту у висвітленні соціальних питань.	Використання фото, які викликають страх, жах, маніпулюють емоціями глядачів.	Формування негативних стереотипів, викривлення суспільної думки.	Розробка етичних стандартів, критичне оцінювання впливу візуального контенту.
Втрата унікальності контенту	Візуальні матеріали повторюються, копіюються без змін, що робить контент менш привабливим.	Використання шаблонних фото, стокових зображень, масове копіювання трендів.	Нудний, неоригінальний контент, втрата зацікавленості аудиторії.	Розвиток креативного підходу, унікальний графічний стиль, персоналізований контент.
Емоційна втома від візуального контенту	Велика кількість зображень та відео у новинах призводить до зниження емоційного сприйняття.	Надлишок контенту в соцмережах, низький рівень контент-фільтрації.	Зниження уваги аудиторії, втрата довіри до контенту, швидке переключення між матеріалами.	Оптимізація візуального контенту, баланс між текстовою та графічною інформацією.

Фальсифікація подій за допомогою deepfake	Використання технології deepfake для створення підроблених відео та фото.	Швидкий розвиток ШІ-технологій, доступність інструментів для фальсифікації.	Підрив довіри до медіа, маніпуляція суспільною свідомістю, загроза безпеці інформації.	Впровадження технологій перевірки достовірності візуального контенту, розробка систем виявлення deepfake.
---	--	--	---	--

Додаток В

Візуалізація екологічних даних на прикладі статті ВВС

What is climate change? A really simple guide

By Matt Jones

Human activities are causing world temperatures to rise, posing serious threats to people and nature.

Things are likely to worsen in the coming decades, but scientists argue urgent action can still limit the worst effects of climate change.

What is climate change?

Climate change is the long-term shift in the Earth's average temperatures and weather conditions.

The world has been warming up quickly over the past 100 years or so. As a result, weather patterns are changing.

Between 2015 and 2020, global temperatures were on average around 1.2°C above those of the late 19th Century, according to the European [Copernicus climate service](#).

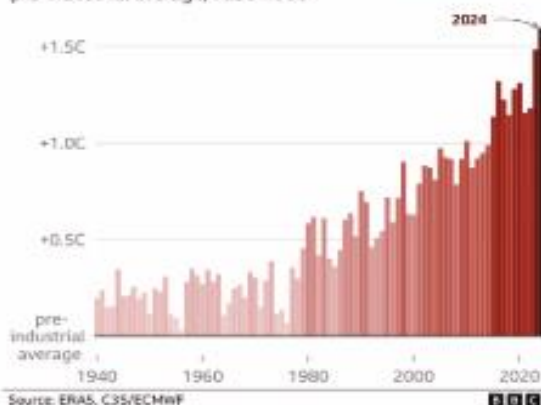
Since the 1980s, each decade has been warmer than the previous one, the UK Met Office says.

The year 2020 was the world's hottest on record, with climate change mainly responsible for the high temperatures.

It was also the first calendar year to surpass 1.1°C of warming compared to pre-industrial levels, according to Copernicus.

2024 was the hottest year on record

Global average temperature by year, compared with the pre-industrial average, 1850-1900

How are humans causing climate

Додаток Г

Візуалізація впливу зміни клімату на урагани, тайфуни та циклони у статті BBC

Since 2005, the speed of ocean warming has doubled.

How is climate change affecting hurricanes, typhoons and cyclones?

10 November 2024
Mark Pezdirt
Climate reporter

Hurricane Otis, which hit parts of the Gulf of Mexico, was one of the strongest ever hit a coastal region.

The 2024 Atlantic hurricane season has come to an end, and it brought a number of particularly damaging storms.

Climate change is not thought to increase the number of hurricanes, typhoons and cyclones worldwide.

But warmer oceans and a warmer atmosphere can make those that do form even more intense, with potentially higher wind speeds, heavier rainfall, and a greater risk of coastal flooding.

- Atlantic hurricane season breaks records despite unexpected lull
- How unusual has this hurricane season been?

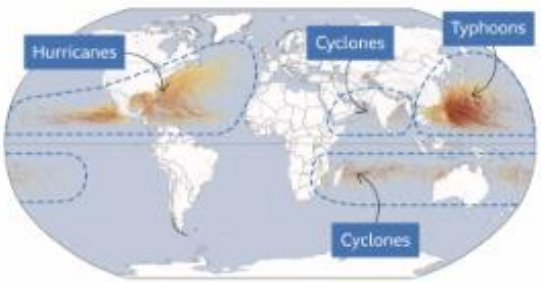
What are hurricanes?

Hurricanes are powerful storms which develop in warm tropical ocean waters. In other parts of the world, they are known as cyclones or typhoons. Collectively, these storms are referred to as 'tropical cyclones'.

Where do tropical cyclones take place?

Historic tropical cyclones tracks, 1842-2024

Category 5 Cat. 4 Cat. 3 Cat. 2 Cat. 1

Source: NOAA

Tropical cyclones are characterised by very high wind speeds, heavy rainfall, and storm surges - short-term rise in sea-levels. This often causes widespread damage and flooding.

Hurricanes can be categorised by their peak sustained wind speed.

Major hurricanes are rated category three and above, meaning they reach at least 113mph (178km/h).

Saffir-Simpson hurricane scale explained

	Category 1 Winds 74-95 mph (119-153 km/h) Some damage and power cuts
	Category 2